

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

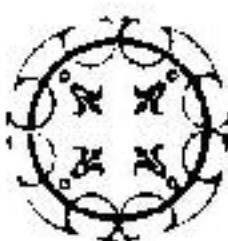
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΛΕΦΤΗΤΟΥ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΡΥΤΑΝΕΥΣΑΝΤΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΟΝ ΕΤΟΣ

© 2006-2010 ΕΚΠΑ
1890-1891

Α Θ Η Ν Η Σ Ι

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΑΛΙΡΡΕΣΙΑ» ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
14. Οδός Βαρρώ 14.

1892

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ

ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΕΠΙΣΗΜΩΣ ΤΩ ΔΙΑΔΟΧΩ ΛΥΤΟΥ ΤΑΥΤΗΝ
ΕΝ ΤΗΙ ΜΕΓΑΛΗΙ ΛΙΘΟΥΣΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΤΗ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1891

© 2006-2010 ΕΚΠΑ
Φωτογραφίες Βασιλάρης

Τὸ ἀντικὸν τόδε καθίδυρα, ἐνδὲ οἱ ἴδουσάμενοι τὰς εὐγενεστάτας τῶν ἔλπιδων ἀπέθεντο, καὶ ἐξ οὗ τὸ ὅλον Ἑλληνικὸν γένος τὴν πύκτην αὐτοῖς ψελτίστιν ἐξήργησε, τὸ ὑψηλόν, λέγω, τόδε καλλιδρυτα ἔτιχεν οὐ γύρων σοφῶν τοῦ γένους διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ διοικητῶν ἐντύμως καὶ φιλοπόνως ἐργασαμένων πρὸς γένεσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς ἐξόχου τιμῆς καὶ τοῦ προφίλανος στεβασμοῦ, ὃν τούτο ἐπὶ νῦνισυν αἰδνα ἀξιώθη. Ἀφευδέστατος τούτου μάρτυς εἶναι οὐ ὑψηλὴ ἀκμὴ, εἰς ἣν τὸ ἔθνικὸν Πανεπιστήμιον ἐξῆρθη ἐν διαστήματι δέκα γων δεκαπεντήδων, ὅπερ δὲν εἶναι σύνηθες ἐν τῇ ιστορίᾳ τῶν τοιούτων θρησκάτων. Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται νὰ δείξωμεν, ὅτι αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις αἱ ὑπὸ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τοῦ ὅλου κόσμου ἀνευρισκόμεναι οἵονεὶ τηλεγραφεκῶς μεταδίδονται τῇ Ἑλληνικῇ νεολαίᾳ, οὐδὲ ὅτι τινὲς τῶν ἀμετέρων λογίων ίδιας ἐργάζεται ποιοσύμενοι τιμῶνται ὑπὸ τῶν σοφῶν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἀνδρῶν.

‘Αλλὰ οὐ συνετὴ καὶ πεφωτισμένη διοίκησις, περὶ οὓς ἀργό-

ζει ένταῦθα νὰ εἰπωμεν, καταδιίνεται ἐν τῇ πεποιθήσει τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους πρὸς τὸ ἡμέτερον καθίδρυμα, ἵτις παρέσχε τούτῳ τοὺς πόρους διαιγῆλεῖς πρὸς πλήρωσιν οὐ γόμον τῶν πανεπιστημιακῶν ἀναγκῶν, ἀλλὰ καὶ παντός, ὅπερ ἐν ταῖς αἰθεριωτέραις τῆς ἡθικῆς βελτιώσεως σφαίραις αἰωρεῖται. Διότι οἱ ἀπανταχοῦ "Ἑλλήνες, ὡς κατ' ἔξοχὴν ἐν ταῖς διαθήκαις αὐτῶν ἐκδηλοῦται, τὸ Πανεπιστήμιον δὲν ἔθεωρπαν ὡς μέγα τι σχολεῖον, ἀλλὰ τὸν ἐφίτιμον τῶν ἔθνικῶν παραδόσεων κιβωτὸν καὶ τὸ εὔχυτενές τῶν μεγάλων ἐλπίδων ταμεῖον. Οὗτο τὸ ἡμέτερον καθίδρυμα κεκτημένον τὴν ἀκράδαντον τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους πεποιθησιν, ἔσχε τοὺς πόρους πρὸς πλήρωσιν τῶν παντοσιδῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν.

"Ωκοδομήσαμεν μεγαλοπρεπῆ διδακτήρια καὶ πολυτελῆ εργαστήρια, ἐδαπανήσαμεν ἑκατομμύρια πρὸς ἀγορὰν δρυγάνων καὶ παντοειδῶν συλλογῶν, ὑπεστηρίξαμεν διὰ μυριάδων δραχμῶν τὴν ἐκδοσιν ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων οὐ μόνον τῶν καθηγητῶν, ἀλλὰ καὶ πλείστων ἄλλων ἀνδρῶν, κατηρτίσαμεν πλουσίαν θιβλιοθήκην, ἀπεστείλαμεν εἰς Εὐρώπην πλείστους ὑποτρόφους πρὸς ἐκμάθησιν διαφόρων ἐπιστημῶν καὶ διετηρίσαμεν πολυπληθεστέρους ἐν τῷ ἐπωτερικῷ, ἐδώκαμεν μισθίους εἰς βοοθοὺς καὶ ἐπιμελητάς, ὅπως ἡ διδασκαλία γίνηται πληρεστέρα, προστεθέσαμεν ἐπιμίσθια τοῖς μισθίοις πολλῶν καθηγητῶν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ καὶ δινάμενα εἰπεῖν, δτὶ δὲν ἐπάρχει σύλλογος ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κόσμῳ, δστὶς ἐπέρ τῶν γραμμάτων ἡ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἡ σιαζδήποτε θνικῆς ιδέας ἀγωνιζόμενος, δὲν ἔτυχε τῆς συνδρομῆς τοῦ ἡμετέρου καθιδρύματος. Ταῦτα πάντα δὲν ἦτο δινατὸν νὰ ἐπιτευχθῶσιν ἀνευ συνετῆς διοικήσεως.

"Ἄν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνέβαινον οἴκτραι ἀνωμαλίαι, αἵτινες ἐπὶ τῆς ἡμετέρας πρυτανείος ἀνεκαλύφθησαν, τοῦτο ἐγένετο δι' αὐτὴν τὴν διαθήην τῶν διοκητῶν γνώμην πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ ταχεῖα ἀποκάλυψις καὶ ἡ αὐστηρὰ τιμωρία κατέδειξαν, δτὶ ἐν τῷ χώρῳ, ἐν ᾧ διδάσκεται τὸ δίκαιον καὶ ἀναπτύσσονται αἱ ὑψηλαὶ τῆς φιλοσοφίας

ἀρχαί, ἐν τῷ καθαρῷ, λέγω, τούτῳ χώρῳ δὲν δύνανται νὰ παρασιτήσωσιν οἱ τῆς διαφύσιος σῆτες καὶ αἱ τῶν κλοπῶν τερηδόνες.

Κατάρατος ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν αἱ καταχρήσεις ἐπιπτον ὑπὸ τὰς ἡμετέρας αἰσθήσεις, ἀλλὰ ἀφ' οὗ τοῦτο ἐγένετο, ἀφειδομεν νὰ ἐπιτελέσωμεν τὸ ἡμέτερον καθῆκον. Τοῦτο δὲ κατὰ τὴν δυθένειαν τῶν ἡμετέρων δυνάμεων ἐπιτελέσαντες, νομίζομεν δίκαιον νὰ μὴν ἀποκρύψωμεν τοῖς ἡμετέροις συναδέλφοις τὴν ἀληθειαν, ἀλλὰ μετὰ παρονοίας νὰ ἀφηγηθῶμεν τὰ γεγονότα, ὅπερ τὴν ὁδὸν τῶν καταχρήσεων φράξαντα ἀνώρθωσαν τὴν τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου,

'Αλλὰ κατὰ πρῶτον ἔσται λόγος

ΠΕΡΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.

Καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν πρυτανείαν δέξεδηλώθη ἡ τάσις τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, ὅπως εἰς τάδε τὰ μέγαρα εἰσελθοῦσι γένηται κοινωνὸς τῶν ἐπιστημῶν· διότι νέοι μὲν φοιτηταὶ ἐνεγράφησαν 936, ἀνενέωσαν δὲ τὰς ἐγγραφὰς αὐτῶν 2296 καὶ εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον 48. "Ωστε ἐν συνόλῳ ὑπῆρχον φοιτηταὶ 3280. Ἐκ τούτων 34 ἀνήκον εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν, 1463 εἰς τὴν νομικὴν, 867 εἰς τὴν ιατρικὴν, 802 εἰς τὸν φιλοσοφικὸν καὶ 114 εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον. Οἱ νέοι οἳ τοι κατήγοντο ἐκ τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς τε Ἑλευθέρας καὶ δούλως Ἑλλάδος, ὡς τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης, τῆς Ηπείρου καὶ Ἀλβανίας, τῆς Κρήτης, τῆς Κύπρου, τῆς Μικρᾶς Ασίας καὶ πλείστων ἄλλων χωρῶν. Πορρὸς δὲ ἐφοιτησαν καὶ ἐξ ἀλλων ἐθνῶν, ὡς τῆς Ρουμανίας, Αίγυπτου, Γαλλίας καὶ Οὐγγαρίας. "Οτι δ' οὐ συρροὴ ὑπῆρξε μεγάλη, ἀρκεῖ νὰ μνημονεύσωμεν, δτὶ μόνον τὰ δύο τῶν Ιατρῶν γυμνάσια ἔδωκαν 94 φοιτητάς.

Οἱ δὲ ἔξετασθέντες κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἦσαν διπλάσιοι περίπου τῶν τοῦ παρελθόντος· διότι κατὰ τὴν ἡμετέραν πρυτανείαν ἐνεκαντοῦ τῆς ἀλλοτε γενομένης ἐπιστρατεύσεως ἐδιδον ἔξετάσεις φοιτηταὶ δύο ἐτῶν. "Ἐν μὲν τῇ θεολογικῇ σχολῇ ἔξητάσθησαν τέσσαρες, ἐξ δὲν μὲν ἔλαβον πτυχίου, δύο δὲν ἀλλοι ἐγένοντο τελειοδίδακτοι· ἐν δὲ τῇ νο-

μικρή έξιτάσθησαν 279, έξ αν 189 έγένοντο διδάκτορες, 81 τελειοδίδακτοι και 9 άπερρίφθησαν· ἐν δὲ τῇ ιατρικῇ ἐκ τῶν 264 έξετασθέντων 2 άπερρίφθησαν· καὶ ἐν τοῖς διαφόροις τρίμασι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς έξιτάσθησαν ἐν ὅλῳ 68, έξ αν 47 ἀνίκουσιν εἰς τὸ φιλολογικὸν τμῆμα, ἐν οἷς 14 τελειοδίδακτοι καὶ εἰς ἀπερρίφθη, 12 εἰς τὸ γαθηματικὸν καὶ 9 εἰς τὸ φυσικόν, ἐν οἷς 2 τελειοδίδακτοι. Σημειωτέον, ὅτι ἐν τῷ φιλολογικῷ τμήματι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἀπορρίπτονται κατ' ἕτος πλεῖστοι, ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημειώται, διότι γίνεται ἐν ταῖς γραπταῖς έξετάσεσιν, αἵτινες εἶναι αὐτοτρόπαται. Οὕτως οἱ έξεταζόμενοι καὶ ἀποτυγχάνοντες οὗτε πολὺ ἔκτιθενται, οὗτε τὰ έξέταστρα ζημιοῦνται. Τὸ Πάλλειον βραβεῖον κατ' ἀπόφησιν τῆς Ἀκαδημιακῆς συγκλήτου ἔδοθη τοῖς ἀριστεύσασι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, έξ ὃν δὲ μὲν κ. Λάσκαρις, δ. κ. Κακριδῆς καὶ δ. κ. Γρατιπᾶτος ἀνīκον τῷ φιλολογικῷ τμήματι, δ. δὲ κ. Ρηγόπουλος τῷ μαθηματικῷ. Ἀν προσθέσθωμεν πάντας τοὺς έξετασθέντας πρὸς κτῆσιν διδακτορικοῦ πτυχίου, εὑρίσκομεν τούτους 615. Πρὸς τούτοις 33 ήξιώθησαν πτυχίου φαρμακοποιοῦ καὶ ἀλλοι 33 ἀνεγνωρίσθησαν ἐλληνοδιδάσκαλοι, έξ αν 20 μὲν ἔγένοντο τριτοβάθμιοι, 8 δευτεροβάθμιοι καὶ 5 πρωτοβάθμιοι. Ἐν τέλει παρατηροῦμεν, ὅτι ἐκ τῶν 86 διδακτόρων τῆς ιατρικῆς τῶν ὑποβάθμεντων εἰς πρακτικὰς έξετάσεις εἰς ἀπερρίφθη.

Ἡ μεγάλη αὕτη συρροὴ εἰς τὰς ἐπιστῆμας ζημιοῖ τὴν νεολαίαν καὶ τὸ ἔθνος δλόκληρον, διότι ἔξέρχονται διδάκτορες τῶν ἐπιστημῶν πολὺ πλείονες ἢ δυον τὸ ἔθνος ἔχει πράγματι ἀνάγκην. Διὰ τοῦτο εἶναι ἡδη καιρὸς δπως ἢ πολιτεία τρέψῃ μέρος τῶν ἔθνικῶν δινάμεων πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πρακτικῶν γνώσεων· διότι τὸ φεῦμα τῶν δινάμεων τοῦ ἔθνους ἐπὶ ἐνδε μόνου ῥύμακος διοχετεύθεν καὶ μετὰ περιστείας εἰς γονιμώτατα ἐδάφη ἐκβαλόν, μετέβαλε ταῦτα εἰς τέλματα καὶ πλήμμυρον, ἐν δὲ ἀλλαι γαῖαι τοῦ αὔτου κτίτορος ἔμειναν ἄκαρποι. Ἀλλὰ πρὸς τί ἢ διασπάθησις τῶν δλίγων ἡμῶν ἔθνικῶν δινάμεων, αἵτινες μετὰ φειδοῦς ἄμα καὶ συνέσεως διανεμόμεναι ἡδύναντο νὰ διαπλάσσωσι τὸ ἐλ-

ληνικὸν ἔθνος εὔκοσμον μὲν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἵσχυρὸν δὲ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ; Κατὰ τοῦτο δὲν πταίσει τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον, ἀλλ' ἡ ἀλλη τοῦ ἔθνους παίδευσις.

Ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία κατὰ τὴν καθευτῶσαν νομοθεσίαν εἰσάγεται εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον· ἐνταῦθα δεσμεύεται καὶ οἱονεὶ δεσμία ἀγεται μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτηρίου, ἐνθα μόνον δύναται νὰ λυθῇ, οἱ δὲ ἐν τῷ μέσῳ λυθέντος εἶναι δραπέται, εἰς οὓς ἡ πενία ἢ ἀλλατί ἀντίξοοι τοῦ βίου περιστάσεις ἡδυνάθησαν νὰ διευκολύνωσι τὴν δραπέτευσιν. Οἱ τοιοῦτοι δραπέται δὲν εὑρίσκουσιν εὐγενεῖς τέχνας, δπως ἐπιδοθῶσιν, οὐδὲ προγνέννιν ψιουμηχανίαν, ἀλλὰ βαναυσουργίαν. Οἱ δὲ τὰν δόλιχον τῶν κλασικῶν σπουδῶν διανύσσαντες ἀπολύονται τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀπολυθέντες πειρῶνται, δπως ἀρξωνται τῆς νέας τοῦ ποαικικοῦ βίου σταδιοδρομίας, ἀλλὰ παραχρῆμα ἰλιγγιῶσι καὶ χασμάνται ἀποροῦντες, ὅποθεν νὰ εὑρῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἀφ' οὗ δ' ἐπὶ βραχὺν ἢ μακρὸν χρόνον καταθλίψει τούτους ἡ πενία, ἢ ταπεινοῦνται καὶ μαραίνονται, ἢ τρέπονται εἰς ἀλλας κεφδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις.

Τὰ τοιαῦτα δὲ συμβαίνουσι, διότι ὁ ὄργανισμὸς τῆς κατωτάτης καὶ μέσης παιδεύσεως εἶναι ἀτελῆς. Κατὰ τοῦτον ὁ θεωρητικὸς καὶ ὁ πρακτικὸς σκοπὸς ἐν τῷ αὐτῷ ἴδρυματι συνενοῦνται, ὅπερ καταδικάζει ἡ παιδαγωγικὴ ἐπιστήμη, καθ' ὅσον οὐ μόνον τὰ πλεῖστα τῶν μαθημάτων διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτά τὰ κοινὰ μόνον τὸ δνομα ἔχουσι κοινόν. Διότι ἀλλως πρέπει νὰ διδάσκηται ἡ γεωγραφία, φέρ' εἰπεῖν, ἐν τῷ κλασικῷ γυμνασίῳ καὶ ἀλλως ἐν τῷ πραγματικῷ. Ἡμεῖς σχεδὸν ἔχομεν μόνον κλασικὰ γυμνάσια, οὐχὶ δὲ καὶ πραγματικά.

Τινὲς νομίζουσιν, ὅτι ἀν ἐτίθεντο φραγμοὶ ἐν τῇ εἰσροῇ τῶν νέων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ κακὸν ἡθελε περιορισθῆ. Νομίζομεν δημως, ὅτι ἡ μεγάλη τοῦ φεύγατος δρυὴ ἡθελε παρασύρει τοὺς προτεινομένους φραγμούς, ἀν μὴ αὐτὴ ἡ δρυὴ ἔμειοῦτο. Μειοῦται δέ, ἀν τὰ γυμνάσια διαιρεθῶσιν εἰς κλασικὰ καὶ πρακτικά. Ἡ διαιρέσις αὕτη θέλει περιφανῶς ὀφελῆσει τὸ ἔθνος. Ὁ Ἑλληνικὸς λαός καὶ ἐκ τοῦ κλίματος

καὶ ἐκ τῆς ἴδιου συγκρασίας καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας φέρεται πρὸς τὸν ἵδεώδη βίον· ἀλλ' ὁ βίος οὗτος, ὅπος ἡ ἀξίας τοῦ ὄντος,
δέον νὰ ἔναι δύον οὐδόν τε τέλειος. Ὁ εἰς θεωρητικὸν βίον παραδίδομενος πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν νῷ, ὅτι θέλει
ἀπολαύσει μόνον τῆς ἥδους τῆς συγκύτου τῇ μελέτῃ τῶν
ἱδεῶν καὶ θέλει ἀπόσχει πολλῶν ἀλλού μόνοντος ἐν
τῇ ἰσχυρᾷ καὶ πεφωτισμένῃ υπνειδήσει, ὅτι ἀναπτύσσει τὴν
ἴδιαν ἐπιστήμην καὶ χρησιμεῖται ὡς πρότυπον χρονοτοῦ πο-
λίτου. Ἀλλ' ἐν τῷ κόσμῳ ὁ ἕλικὸς βίος ἐν τῇ εἰγενε-
στέρᾳ αὐτοῦ ἔννοιᾳ εἶναι ἀναγκαῖος. Διότι ἡ Ἑλλ., οἵτις
εἶναι ἀδελφὴ τοῦ πνεύματος καὶ τέκνου τοῦ αὐτοῦ πα-
τρός, πάντως πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ βαρύτιμον δργα-
νον, διὸν τὸ λογικὸν δύναται τὰς ἥδες αὐτοῦ νὰ πραγμα-
τώσῃ, αἰσθητοποιήσῃ καὶ ἐνιαχοῦ διαιωνίσῃ. Εἶναι δοτὸς
ὑψηλὸν τὸ πρόβλημα, ὅτι τὸ σκληρὸν καὶ αὐθαδες τῆς φύ-
σεως ἔχαναγκάζεται ὑπὸ τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου εἰς δου-
λικὴν ἔξυπνοτον πασῶν τῶν ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν αὐ-
τοῦ ἀναγκῶν.

Πρὸς λέσιν λοιπὸν τοῦ ὕψηλοῦ τούτου προβλημάτος δύ-
ναται νὰ κάλυψῃ διὰ τῆς διαιρέσεως τῆς μέσης παιδεύσεως
μέρος τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας, οἵτις ἐπιτυχῶς τοῦτο λύσασα
καὶ ἔαυτὴν θέλει ὠφελῆσει καὶ τὴν Ἑλληνικὴν εὐφυίαν θέ-
λει τιμῆσει καὶ τὰς τέχνας ἔξευγενίσει καὶ τὰς ἔθνικὰς δι-
νάμεις ἐπιφράσει. Ὁ Ἑλλην γεωργὸς καὶ ὁ δενδροκόμος
ἀντέσχον γέχοι τοῦδε ἔνεκα τῆς ποικιλίας τῶν προϊόντων
τῆς ἡμετέρας χώρας, ὁ ναυτίλος ἔδειξε τὴν εὐνικὴν σημαίαν
εἰς πάντας τοὺς λιμένας μόνον διὰ τῆς λιτότητος καὶ τῆς
ἀπαραμέλλου αὐτοῦ τόλμης καὶ ὁ ἐμπορος νικηφόρως διπ-
γωνίσαστο καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐμπορικὴν ἐπιστήμην μόνον
διὰ τῆς ἔξοχου αὐτοῦ νοημοσύνης. Ἄν δημος ἡ πολυθρί-
λπτος Ἑλληνικὴ εὐφυία, οἵτις νέν πολλάκις ἡ εἰς ταπεινὰ
τοῦ λόγου σοφίσματα καταπίπτει ἡ εἰς ἀπρεπῆ τῶν ἔργων
τεχνάσματα ἔξαμβλοῦται, ἐλάμβανεν ὡς ὑπόθεσιν τὰν καλ-
λιέργειαν τῆς Ἑλλ., ὅπουσι ἐπίκουροι ἥθελον προστεθῆ-
εἰς τὰς τάξεις ἐκείνας, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς ὕλικὰς τοῦ
ἔθνους δυνάμεις; Διὰ τῆς ἴδρυσεως πραγματικῶν γυμνα-

σίων πάντως δὲν πρέπει νὰ ἐπιρρούσσωμεν σκαιόν τινα καὶ
ἀγροῦκον ἔλισμόν, δοτὶς ὑθελεν εἶναι χείρων τῆς παρούσης
καταστάσεως, ἀλλὰ μόνον νὰ ἀγάγωμεν εἰς ἀρμονίαν τὸν
πνευματικὸν πρὸς τὸν ὕλικὸν βίον.

Κατὰ τὸ ἑτοῖς τοῦτο ἐνεγράψησαν ἐν τῷ μητρώῳ τοῦ Ἑ-
θνικοῦ Πανεπιστημίου οὐ μόνον νέοι, ἀλλὰ ἡτοσαν καὶ νέαι,
εἴς ὃν ἐνεγράψη μόνον ἡ κυρία Ἰωάννα Στεφανόπολι· διότι
πᾶσαι αἱ ἀλλαῖ δὲν εἶχον τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου δριζόμενα προσ-
όντα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐγγραφῆς νεανίδων ἐν τῷ
μητρώῳ εἶναι σπουδαῖον, εἰσηγάγομεν τοῦτο εἰς τὴν Ἀκα-
δημιακὴν σύγκλητον. Η πλειονούνθια ταύτης εἶχε τὴν γνώ-
μον, διὸ ἐν Ἑλλάδι τὸ τοιοῦτον εἶναι πρόωρον, ἀλλὰ δὲν
ἡδυνόθη νὰ κωλύσῃ τὴν ἐγγραφήν. Τὸ ζήτημα ἔχει τρεῖς
διῆσεις, δηλαδὴ τὴν νομικήν, τὴν κοινωνικήν καὶ τὴν τῆς τά-
ξεως καὶ εὔκοσμίας τοῦ ἀνωτάτου τοῦ ἔθνους ἐκπαιδευτη-
ρίου. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς τοεῖς ταύτας διῆσεις ἡ ἀπαγόρευσίς
ἥτο ἀδύνατος· διότι ὡς πρὸς τὸ νομικὸν μέρος ἡ ἀρμοδία
σχολὴ ἀπεφάνθη, διότι ὁ νόμος δὲν ἀπαγορεύει τὴν εἰσοδον
νεανίδων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον· τὸ δεύτερον ζήτημα, τὸ
κοινωνικόν, δὲν ἥτο ἀρμοδία νὰ λύσῃ ἡ σύγκλητος, ἀλλὰ
μόνον τὸ κοινοβούλιον. Ωστε μόνον περὶ τῆς τάξεως ἡδύ-
νατο νὰ σκεφθῇ τὸ διοικητικὸν τοῦ Πανεπιστημίου συμβού-
λιον, ἀλλ' ἥτο ἀδύνατον νὰ λύσῃ μέτρον ὑπὲρ αὐτῆς, ἐφ' ὅσον
αὕτη δὲν διεταράσσετο. Λοιπὸν ἡ σύγκλητος ἔδειξε μὲν διά-
θεσιν ἀπιγνοευτικάν, ἀλλὰ δὲν διέθετε τὰ πρὸς τοῦτο μέσα.
Διὰ τοῦτο ἐν ἀπορίᾳ εὑρισκούμενη ἥτος τὴν γνώμην τῆς
κιβερνήσεως, οἵτις ἐπέτρεψε τὴν ἐγγραφήν Νομίζουμεν ὅμως,
διτὶ τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον καὶ ἔχει ἀνάγκην εύρυτέρας
μελέτης. Πολλοὶ ἐκ τῆς ἀναμένεως τῶν γενῶν φυσιοῦνται ἀκο-
σμίας ἐν τῷ σεμνῷ ἡμῶν ἰδρύματι, ἀλλὰ νομίζουμεν, διότι οἱ
φόβοι εἶναι ὑπερβολικῶτεροι τοῦ δέοντος· διότι καὶ περὶ
τῶν ἡμετέρων νέων εἶναι ἀδικον νὰ κρίνῃ τις ἐκ τῶν προ-
τέρων, καὶ τὸ γυμνασιακὸν ἀπολυτήριον δὲν εἶναι εὔκολον
νὰ ἀποκτήσωσιν αἱ νεάνιδες, αἵτινες εὑρίσκουσι μεγάλις
δυσκολίας ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἡλικικῆς γλώσσης καὶ τῶν

μαθηματικῶν. Τὰς δυσκολίας ταύτας ὑπερέβη ἡ εὐφυής καὶ φιλομαθής Ἰωάννα Στεφανόπολι.

Περὶ δὲ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς καὶ ἀνανεώσεως τῶν εἰσιτηρίων τῶν φοιτητῶν ἐν τοῖς τελευταῖοις χρόνοις ἐγίνετο τοσαῦτη ἀταξία, ὥστε ἐκατοντάδες φοιτητῶν ἐνεγράφησαν κατὰ τὸν Αὐγούστον διὰ μίαν καὶ διὰ δύο ἔξαμνίας τοῦ λίξαντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους· ἡ ἀταξία αὕτη ἀπείλει αὐτὰς τὰς βάσεις τοῦ ἡμετέρου καθιδρύματος. Ήρδοςπεριστολὴν τοῦ κακοῦ τούτου ἐκηρύξαμεν, δτὶ μέχρι τῆς πρώτης δικτωτρίου γίνονται ἐγγραφαὶ καὶ ἀνανεώσεις. Τοῦτο ἐγένετο μὲν καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἀλλ' ἐπικολούθουν πολλαὶ παρατάσεις καὶ ἐν τέλει ἐπερόπετο νὰ ἐγγραφῇ τις, διάκις ἥθελεν. Ἡμεῖς δημοσίευμαν παράτασιν ἐποιησάμεθα, ἀλλ' ἐμείναμεν αὐστηρῶς ἐν τῇ ἡμετέρῃ διακηρύξει. "Οσοι τῶν φοιτητῶν εἴχον λόγους ἐπιεικείας, ὑπέβαλον τούτους ἐν ὀφισμένῃ προθεσμίᾳ εἰς τὴν σύγκλητον, ἵτις ἐδίκασεν, ὡς τοῦτο γίνεται καὶ ἐν τοῖς ἀλλοις Πανεπιστημίοις. Τὰ αὐτὰ ἐποιησάμεθα καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἔξαμνίᾳ. Ἡ αὐστηρὰ τίρησις τῶν διατάξεων προσέβαλε τὰ συμφέροντα πολλῶν, οἵτινες ἐξωργίσθησαν κατὰ τῆς προτανείας, ἀλλ' ἴδοντες, δτὶ οὐδεὶν ἐγίνετο χάρις, κατέπνιξαν τὴν ἀγανάκτησιν αὐτῶν. Καὶ τοῦτο μετὰ πολλῶν ἀλλων μαρτυρεῖ. δτὶ ὁ "Ἐλλην ὀφέγγεται μὲν νὰ εἴη τὴν εὐκολίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ σέβεται τὸ δίκαιον, δταν πρὸς πάντας ἐφιρμόζεται. Τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα ἐδείξαμεν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐξετάσεις· διότι ἐν ἀρχῇ τῆς ἡμετέρας προτανείας ἐπέμψαμεν ἐγγραφὸν τῷ γραμματεῖ τῶν σχολῶν, καθ' ὃ διαρρήδην ἀπηγορεύσαμεν τὴν ὑποβολὴν εἰς ἐξετάσεις πρὸ τοῦ πέρατος τῆς τετραετοῦ φοιτήσεως, διότι ἀπό τινος χρόνου τὸ τελευταῖον ἔτος διημέραι ἐμειοῦτο, μειούμενον δὲ ἀπειλεῖ αὐτὰς τὰς βάσεις τῶν Πανεπιστημιακῶν σπουδῶν. Ήρδος δὲ καθ' ἕκασταν δευτέραν ἐδημοσιεύσειν ἐν τῇ Παλιγγενεσίᾳ ἐπίσημον δελτίον τῶν κατὰ τὴν ἀνέσαν ἔβδομάδα ἐξετασθέντων· διότι μετὰ λύπης εἴχομεν παρατηρῆσει, δτὶ τινὲς γινόμενοι τελειοδίδακτοι ἢ ἄλλοις μικροὺς βαθμοὺς λαμβάνοντες ἐδημοσίευσον, δτὶ ἐτυχὸν τῶν βαθμοῦς ἀρισταὶ μετὰ πολλῶν

ἐπαίνων. Διὰ τῆς δημοσιεύσεως δημοσίου δελτίου ἐθέμεθα ἐπὶ τῆς ἡμετέρας προτανείας τέρμα εἰς ἀτοπον, ὅπερ ἐματαίου τὸν υκοπὸν τῶν ἐξετάσεων.

ΠΕΡΙ ΗΘΟΥΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.

Κατὰ τὸ 28ον ἀρρενικὸν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ὁ πρύτανις ὀφείλει νὰ φροντίζῃ περὶ τῶν ξένων φοιτητῶν τῶν μὴ ἔχοντων ἐν τῷ πόλει τοῦ Πανεπιστημίου τοὺς γονεῖς, τοὺς συγγενεῖς ἢ ἐπιτρόπους αὐτῶν καὶ εἰδοποιῆς οἰκείους, διάκονος βλέπει αὐτοὺς παρεκτρεπομένους. "Αλλ' ἡ προτανεία ἔχει τοσαῦτα καθίκοντα, ὥστε ὁ ἐκάστοτε πρύτανις φθείρει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἡπτὸν τὴν ἔγειαν αὐτοῦ. Τί ἄρα γε ἐμεὲλλε στυμβίνοι, ἀν οὗτος ἀνελάμβανε καὶ τὴν ἐκτέλεσην τῶν πολυπλόκων τούτων καθικόντων; Καὶ δημοσίευσι τούτο ἐν ταῖς μέτροφ γίνεται, ἀλλ' ὁ ἐκεῖ βίος εἶναι δὲλλως διάφορος τοῦ ἡμετέρου.

"Αλλ' ἀρ τοῦ ὁ πρύτανις δὲν δύναται νὰ ἐπιτρῆ τὸ ἥθος ἐκάστοι φοιτητοῦ, δὲν εἶναι δρά γε δύνατὸν νὰ ἐφαρμόσῃ γενικά τινα μέτρον, ὅπως διατηρήσῃ τὸ ἀγνὸν ἥθος, ἐξειγνίση τὴν καρδίαν καὶ ἐξάρῃ τὸ φρόνημα; Τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον· διότι ἀλλως τετρακισκίλιοι περὶ τοῦ ἐφιβοι συνεργάζομεν εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ γινόμεναν ἥθικὴν ἐγγαγωγίαν καὶ εὐγενῆ διασκέδασιν ἔχοντες, διατρέχουσι τὸν κίνδυνον νὰ τραπέσιν εἰς ἀλλας ἀπολαύσεις καὶ οὔτω διαփθειρόμενοι θέλουσιν ἀποτελέσεις ψαρόν τι δοχεῖον, οὐ αἱ σπεδόνες διασπειρόμεναι ἀνὰ πάσας τὰς Ἐλληνικὰς χώρας θέλουσιν διαփθείρει τὸ γένος ἡμῶν. Ο φόρδος οὔτος ἡνάγκασεν ἡμᾶς νὰ παρασκευάσωμεν σχέδιον τι πρὸς ὑποστήσιεν Ἑλληνικοῦ θείατρον, βπερ ὑπεβάλλομεν τῇ Ἀκαδημαϊκῇ συγκλήτῳ.

Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦτο ἐκαστὸς φοιτητὴς κατ' ἔτος ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πέντε δραχμὰς ἄγα τῇ ἐγγραφῇ ἢ τῇ ἀνανεώσει τοῦ εἰσιτηρίου αὐτοῦ. Επειδὴ δὲ ἐν τῷ ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ φοιτῶσι τέσσαρες περίπους χιλιάδες νέοιν, ἡ ἐντεύθεν πρώτωδος δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς εἰκοσιν χιλιάδας δραχ-

μῶν, εἰς δις δέον τὸ Πανεπιστήμιον νὰ προσθέσῃ ἀλλας δέκα. Τὸ διὰ τοιούτων πόρων σχηματιζόμενον ἔθνικὸν θέατρον διφέλει νὰ δέχηται πεντακοσίας ἢ καὶ πλείονας φοιτητὰς ἐν ἑκάστῃ δραματικῇ διδασκαλίᾳ διαρρεάν. Τὰς ὑπολειπομένας θέσεις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πωλῇ, ἐκ δὲ τῆς πωλήσεως εἶναι δυνατὸν διατηροῦν διευθυντὴς νὰ εἰσπράττῃ ἀλλας τριάκοντα χιλιάδας. Δι' ἔξικοντα χιλιάδων δραχμῶν πολλὰ δύνανται νὰ διαπραχθῶσιν.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ὑπεβάλλομεν τῇ Ἀκαδημιακῇ συγκλήτῳ, ἃς τὰ μέλη μνεγγώριζον μὲν τὴν ἀνάγκην ἔθνικοῦ θέατρου, ἀλλὰ δὲν ἴδιναντο νὰ ἔννοιασσι τὴν σχέσin τοῦ ἔθνικοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὸ τοιοῦτον ἰδρυμα. Βεβαίως παράτημα τοῦ ἡμετέρου καθιδρύματος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνικὸν θέατρον εἶναι μέγα σχολεῖον, ὡς ἀλλοτε ἐδείξαμεν, καὶ δύναται νὰ διασφῆται τὸ ἥθος τῶν ἡμετέρων φοιτητῶν. Ὑπάρχουσι λοιπὸν σχέσεις ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις καὶ καθ' ἡμᾶς εἴναι τρεῖς. Ἐν ἀλλοις ἔθνεσι καὶ αἱ κυβερνήσεις καὶ αἱ κοινωνίαι ἐφρόντισαν, δπως ἐν ἑκάστῃ μεγάλῃ πόλει ὑπάρχωσι καὶ ἥθικαὶ ἀπολαύσεις, ὅπερ δὲν συνέβη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ. Διότι ἐν Ἀθήναις ἐνθεν μὲν ὑπάρχει Πανεπιστημιακὴ διδασκαλία, ἐνθεν δὲ κέντρα διαφθορᾶς. Ἄν ἡ πολιτεία ἡ ἡ κοινωνία εἴχε φρουντίσει περὶ ἴδρυσεως ἔθνικοῦ θέατρου, πᾶσα ὑποστήριξε παρὰ τοῦ ἔθνικοῦ Πανεπιστημίου ἡθελεν εἶναι περιττή. Ἀλλ' αφ' οὗ τοῦτο μέχρι τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη ἀλλοθεν, δὲν πρέπει νὰ μεριμνήσῃ τὸ ἔθνικὸν Πανεπιστήμιον, ἀλλὰ νὰ ἀφῆσῃ τὸν Ἑλληνικὸν νεολαίαν ἔρμαιον τῶν πολυειδῶν τῆς κοινωνίας κυνδύνων; Καὶ δμως τὸ ἡμέτερον καθιδρυμα ἔχει καὶ τὸ κῦρος καὶ τοὺς πόρους καὶ, ὅπερ σπουδαιότατον, τοὺς θεατάς.

Δευτέρᾳ σχέσεις τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὸ ἔθνικὸν θέατρον εἶναι, ὅτι τὰ ἐν τῷ φιλοσοφικῷ τμήματι τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἐρμηνεύμενα δράματα εἶναι ἀνάγκη νὰ διδάσκωνται καὶ ἀπὸ σκηνῆς διότι ἀλλως ἡ ἐρμηνεία εἶναι ἀτελῆς. Ἐν ἀλλοις λόγοις τὸ θέατρον ύπό τινα ἐποψίν ἔχει λόγον πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, ὃν λόγον ἔχει τὸ νο-

σοκομεῖον πρὸς τὴν ἱατρικήν. Μετεχειρίσθημεν τὴν παραδοτὴν ταύτην, διότι τοὺς σιναδέλφους ἡμῶν ἱατρούς κατ' ἔξοχὴν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ πείσωμεν ἡμεῖς οἱ περὶ τὰς ἡθικὰς ἐπιστῆμας δισχολούμενοι. Οὗτοι μελετῶντες τὴν θεραπείαν τοῦ δργανισμοῦ τοῦ σώματος δὲν λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ ἀλλοι δισχολούμεθα περὶ ἀλλον δργανισμού, δπτις δύνομαζεται κοινωνία, καὶ εἶναι δισθεραπευτότερος τοῦ μικροῦ δργανισμοῦ τοῦ σώματος. Οὐ μὲν θεολόγος διὰ τῆς σιναπτύξεως τῶν θείων ἐντολῶν τρέπει τὴν κοινωνίαν εἰς ἡθικὰς πράξεις, δὲ φιλόλογος δι' ἔξηγήσεως τελειοτέρους καὶ εὐγενευτέρους βίου τοῦ παρελθόντος ἐκευγενίζει τὴν καρδίαν καὶ ἔξαιρει τὴν διάνοιαν καὶ ἐν τέλει ὁ νομικὸς διδάσκει τοὺς κίκλους τῆς ἐνεργείας ἑκάστου ἀτόμου καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῆς συγκρούσεως τούτων πρὸς τοὺς τοῦ ἐτέρου. Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν πάντες οἱ σιναδέλφοι τῶν ἱατρῶν δὲν δισχολούμεθα περὶ ὕψηρημένα, ἀλλὰ περὶ συγκεκριμένα καὶ δὴ περὶ πολυπλοκάτερα καὶ σπουδαιότερα, ἀν δι κοινωνικὸς δργανισμὸς είναι τοιοῦτος ἐν παραβολῇ πρὸς τὸν τοῦ σώματος. Προσποκόντως δ' δι Πλάτων λέγει, ὅτι ὡς δὲν πρέπει νὰ θεραπεύῃ τις τοὺς διφθιλυμοὺς ἀνευ τῆς κεφαλῆς οὐδὲ τὴν κεφαλὴν ἀνευ τοῦ σώματος, οὔτως οὐδὲ τὸ σῶμα ἀνευ τῆς ψυχῆς. Ή δὲ ψυχὴ θεραπεύεται δι' ἐπφόδων, αἱ δ' ἐπφόδοι οὐδὲν ἀλλοὶ εἶναι ἢ καλοὶ λόγοι. Ἐκ τούτων δὲ τῶν λόγων ἐγγίγνεται ἐν ταῖς ψυχαῖς σωθισμάν, ἃς ἐγγιγνούμενης εἶναι εὔκολον νὰ πορίσῃ τις τὴν ὑγείαν τῆς κεφαλῆς καὶ τῷ ἀλλῷ σώματι (Πλάτ. ἐν Χαρμίδ. 156 Ε). Κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Πλάτωνος, οἵτινες ἔχουσι βαθυτάτην ἐννοιαν, μάτιν οἱ ἡμέτεροι ιατροὶ αγορίζονται πρὸς θεραπείαν τοῦ σώματος, ἐμῆσσον δὲν σημιβάλλονται πρὸς θεραπείαν τῆς ψυχῆς. Λαδὲ ἐκδεδιητημένος καὶ διεφθαρμένος οὐδὲ σωματικὴν ὕγειαν δύναται νὰ ἔχῃ.

Ὑπάρχει καὶ τοίτη σχέσης τοῦ ἡμετέρου καθιδρύματος πρὸς τὸ ἔθνικὸν θέατρον. Τινὲς νομίζουσιν, ὅτι τὸ ἔθνικὸν Πανεπιστήμιον εἶναι μέγα τι σχολεῖον, ὄφελον μετά τινος κοσμοπολιτισμοῦ νὰ διαδίδῃ τὰς ἐπιστημονικὰς γνῶσεις. Βεβαίως ἐν ταῖς Ιστορικαῖς ἐπιστήμαις δὲν πρέπει νὰ διαστρέψῃ

τις τὴν ἀλήθειαν δρυμόμενος ἐξ ἑθνικῆς μικροφίλοτημίας ἀλλά' ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τὸ Πανεπιστήμιον δὲν μένει ἀπαραγόντες τῶν Ἑλυκῶν περιστάσεων. Ὁ ψυχρός, ὁ ἀπατρις κοσμοπολιτισμὸς δὲν εἶναι δοεῖ, ἀλλὰ κακία ἄγουσσα εἰς τὴν διαθηρᾶν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν τῆς πολιτείας, ἐφ' ἣς ἐδράζεται ἡ ἐπιστῆμα. Ἄλλα καὶ ἄν παρὰ τοῖς ἀλλοις λαοῖς οὕτως εἶχε, τὸ Ἑλληνικὸν γένος δὲν ἴσθισσεν ὡς τοῦτον τὸ Πανεπιστήμιον οὐδὲ ἐκληροδότησε τοῖτῷ ὡς μεγάλῳ σχολείῳ πολλὰ ἐκατούμενα δραχμῶν, ἀλλ' ἔθεωροσσεν αὐτὸς ὡς κιβωτὸν τῶν ἑθνικῶν παραδόσεων, εἰς ὃ δινέθηκε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγουμένων εἰς τὸν φιλάνθρωπον καὶ ἰδεῶδη βίον τοῦ ἔθνους. Ἀν τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον ἦτο μέγα τὸ κοσμοπολιτικὸν σχολεῖον, δὲν ἐπρεπε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ἐκτέλεσιν πλείστων διαθηκῶν. Πρότισσαν ἡμᾶς τὶ κοινὸν ἔχει ἡ ὑποστήψις ἑθνικοῦ θεάτρου πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον; ἀλλά' ἡμεῖς ἐρωτίζεμεν τὶ κοινὸν ἔχει ὁ Λαογένειος διαγωνισμὸς πρὸς τὸ μέγα σχολεῖον. Τοιμέτας ἐρωτίσομες οὐδενόμενα νὰ ποιήσουμεν πολλάς, ἀλλ' ετοῦ ἵκανη μόνο. Ὁ πρότινος τοῦ μεγάλου σχολείου κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ δοιδίμου Τζούφλη φρουρίζει περὶ τῆς πιούτητος τοῦ ζωμού τῶν ασθενῶν τοῦ Τζεπελάβου. Καὶ λοιπὸν δὲ ζωμὸς οὗτος εἶναι συγγενέστερος πρὸς τὸ ἄγνετερον ταΐζοντα μὲν τὸ ίθος τεσσάρων χιλιάδων ἱβρίων, οὓς οἱ γυναῖκες ἐνεπιστεύθησαν τῷ πριτίναι τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου;

Ἄλλ' είναι ταρπητρον, ὅτι καὶ ἐν τῷ πύρροικῷ τοῦ ἡμετέρου αἰώνος ὑλιτρῷ, δυτὶς λημαίνεται τὴν γυνέριτῶν ἰδεῖν, ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία φέρεται εἰς ἰδεῖν τὸν βίον. Φαινεται δ', διὰ τὸ νόσος τοῦ ὑλιτροῦ δὲν ἔχει ἱκανὴν δέναμιν, ὅπως προσβάλῃ καὶ τοὺς ἡ χιροῦς τῶν νέων δργανισμούς. Τὴν ἀληθεῖαν ταῦταν γερτικρούσσιν οὐχὶ ὀλίγην ἀναφοραὶ μποβληθεῖσιν εἰς τὴν προτανείαν τοῦ ὑπογεγραμμέναι τὸ πάντων ή ὑπὲρ πλείστων φωτιτῶν, ὃν οἱ γένει μητοὺ τὴν ἴδρυσιν ἑθνικοῦ θεάτρου, οἱ δὲ τὴν ὑποστήψιν συλλόγοι σκοπούντος τίνει καλλιτεχνικὴν καὶ τὴν διὰ τῆς γυμναστικῆς μόρφωσιν τῆς Πανεπιστημιακῆς νεολαίας, οἱ δὲ τὴν σύστασιν Πανεπιστημιακῆς λέσχης, οἱ δὲ τὸν μεγαλοπρεπῆ πανηγυ-

ρισμὸν τῆς 25 Μαρτίου καὶ πάντες δύον τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν διοργάνωσιν. Ἡ τελευταία ἀναφορὰ ἐμπνευσθεῖσα ὑπὸ τῶν ὑπτοικῶν λόγων τοῦ συναδέλφου ἡμῶν κ. Ἀφεντούλη ἔχει ἀνάγκην νομοθετίματος καὶ ἐποιησάμεθα τὸς ἀναγκαῖας παραστάσεις τῇ κυβερνήσει, διπὼς μελετήση τὸ ζήτημα. Πρὸς μελέτην δὲ τῶν λοιπῶν ἀναφορῶν συνεστάσαμεν ἐπιτροπίαν συνισταμένην ὑπὸ τῶν συναδέλφων κ.κ. Θ. Ἀφεντούλη, Κ. Βούτσικη, Α. Δ. Κυριακοῦ, Γ. Ἀγγελοπούλου, Σ. Λάμπρου καὶ τοῦ πρόην γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Ηροβελεγγίου.

Ἡ ἐπιτροπεία αὕτη ἀπεφάσισεν, διπὼς τὸ Πανεπιστήμιον λάβη ὑπὸ δύοις τὴν αἵτην τῶν φοιτητῶν, διπὼς ἰδρύση ἀέσχην, ἀφ' οὗ αἵτοι οὗτοι δυαδέχονται τὴν δαπάνην. Κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην ὑπεβάλλουμεν τῇ συγκλήτῳ τὴν πρότασιν, καθ' ἣν ἔκαστος φοιτητὴς προσφέρει δέκα δραχμὰς κατ' ἔτος, καθ' ἣν ἔκαστος φοιτητὴς προσφέρει δέκα δραχμὰς κατ' ἔτος. Επειδὴ δηλαδὴ πέντε ἀμα τῇ μανεύσει τοῦ εἰσιτηρίου. Τοπειδὴ οὗτως θέλουσιν εἰσπραχθῆν τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμῶν προσθητίσιτε κεφάλαιον τοῦ διάχιστον ὀκτακοσίων χιλιάδων δραχμῶν. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτοις δυνάμεθα νὰ ἀνεγείρωμεν μεγαλοπρεπεστέτην λέσχην ἔχουσσιν εὔφυτάτους αἴθοισας καὶ γυμναστήσια. Ἐν τῇ ἀέρῳ ταύτῃ οἱ φοιτηταὶ δύνανται νὰ εὖρωσι πᾶσαν ὑπαίθριαν διατοικάσιν καὶ ὑπαγωγίαν καὶ δύνανται νὰ ἀφεκτήσουσι ποσαριδῶς, π. χ. ἐντοίθα δύνανται νὰ γυμνάζονται, εἰς γυνθάνωσι μοντικήν, νὰ ἀκούωσι ταύτην, νὰ ἔχωσιν ἀναγνωστήριον ἐκ περιοδικῶν συγγραμμάτων καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Η σύγκλητος δύως δὲν ἐδέξατο τὴν πρότασιν.

Ἄλλα πεποιηθαύμεν, διὰ τὸ διάδοχος ἡμῶν θέλει ἐνεργήσει τὰ δέσοντα ἡ ὑπὲρ τούτων ἡ ὑπὲρ ἄλλων παραπλησίων συμβαλλομένων εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ φρινῆματος καὶ τὴν ἡθικὴν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας μόρφωσιν. Αὕτη διατηρεῖ ἐτὸν ἡθος ἀγνόν, διε μαρτυροῦσιν αἱ αἵτησις αὐτῶν πρὸς ἰδρυσιν καταστημάτων ἔχοντον ἡθικὸν σκοπόν. Ἀν δύως ἐπιμερόδρυμαρησμένην, θεωρεῖ ἡ νεολαία ἡμῶν εἰς ἄλλος ἔ-

ξεις προσκολληθεῖσα δὲν θέλει μετατραπῆ εἰς γενναιοτέρας δρυμάς." Ότι δ'οἱ ἡμέτεροι φόβοι δὲν στροφοῦνται ὑποστροφοῖς, μηνημονεύομεν περιστάσεως λίαν ἐνδεικτικῆς. Περὶ τὰ γέσα τῆς πρυτανείας ἡμῶν ιδόντες τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν, μετὰ λάπτης ἔμαθομεν παρὰ τούτου, ὅτι νέοι τινὲς τοῦ Πανεπιστημίου ἐσύχναζον εἰς τὸ χαρτοπακτεῖον ἐκεῖνο, ὅπερ ἐψώσε τὴν σημαίαν αὐτοῦ πρὸ τοῦ κοινωνουλίου. Έάνε, εἶπεν ἡμῖν, ὅπος ιδούτε, ὅτι τὸ κατάστημα ἐκεῖνο φέρει φύσιν εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦ ἔθνους ἐκπαιδευτήριον. Βεβαίως τοιοῦτον κατάστημα δὲν ἡδυνάμεθα νὰ μπορεθούμεν, ἀλλὰ τῇ κυβερνήσει ἐποιήσαμεν τὰς δεούσας παραστάσεις. Όμοιογοιρεν δῆμος, ὅτι ἡ τοιαύτη ἡμῶν ἐνέργεια δὲν ἔτοι μὲν ἀσφαλεστάτη. Διότι ἡμεῖς θέλομεν ἀναλάβει ἀλλότρια τῶν ἡμετέρων καθηκόντων, ἀν κλείσμεν τὰ καταστήματα τῆς διαφθορᾶς, ἀφ'οῦ διγάμεθα νὰ διατηρήσωμεν τὴν νεολαίαν ἀδιάφθορον.

'Οφείλομεν δῆμος νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ συγκλήτος ἐψηφίσατο ἀλλας δαπάνας συμβαλλομένας εἰς τὸν εἰρημένον σκοπόν. Οὕτως ἀπεφάσισεν, ὅπως δώσῃ πέντε χιλιάδας δραχμῶν ὡς ἔχουν πρὸς ανέγερσιν γυμναστηρίου ἐπὶ τῷ δρόῳ, ὅπως τὸ σχέδιον τούτου ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημιακῆς συγκλήτου. Τὸ γυμναστήριον τοῦτο μέλλει νὰ φέρεται καὶ δόσκληρον τὴν νεολαίαν τῆς πρωτεινότητος καὶ τὴν Πανεπιστημιακήν. Ήμεῖς δῆμος ἐπιθιμοῦμεν, ἵνα τὸ Πανεπιστήμιον ἔχῃ τὸν γυμναστήριον, ὡς προστείνεν δ. κ. Ἀφεντόλης ἀλλοτε. Τοῦτο δὲ ποδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἰδρυσεως τῆς Λέσχης. Διότι ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι ἡ συνδιάτηπος ἐτεροτίκην νέον δὲν είναι ὁ φέλιμος. Ωσαύτως ἡ Ἀκαδημιακὴ συγκλήτος καθ' ἡμετέραν εἰσήγησιν ἀπερμόσεν, ὅπως ἐκτελέσῃ τὸ ἀρθρὸν τῆς διαθήκης τοῦ ἀστιθροῦ Λασάνη. καθ' ὃ τὸ Εθνικὸν Πανεπιστήμιον ὑποχρεούται, ὅπως διορίζῃ διδάσκαλον τῆς ἑποκριτικῆς. Κατὰ τὸν απόφασιν τῆς Ἀκαδημιακῆς συγκλήτου διωρίσιμεν τὸν κ. Ἀρνιωτάκην ἐκ τηνίσθι φιλοσόφων χιλίων δραχμῶν καὶ προσηρτίσαμεν τοῦτον εἰς τὴν σχολὴν τοῦ δραματικοῦ συλλαβήου. Πρὸς δὲ ἐν τῷ προτερούλογοισμῷ ἐνεγράψη ὑπὲρ τοῦ συλλα-

γου τούτου συνδρομὴ ἐπισίν πεντακοσίων δραχμῶν. Ήμεῖς δὲ κατὰ τὴν διαθάκην τοῦ ἀττικήστου Λασάνη ἀνεκρούξαμεν τὸ δεύτερον τὸν φερόντερον μῆνα, εἰς δὲν ἐπέμψθησαν οὐχὶ ὅλην δράματα. Ηάντα ταῦτα συμβάλλονται πρὸς ἴδρυσιν ἑλινικοῦ θεάτρου, ὅπερ εἰχομει νὰ ἴδρυθῃ ταχέως ἐπ' ἄγαθῷ τῆς νεολαίας καὶ τοῦ ὅλου ἑλληνικοῦ γένους, ἀφ' οὗ ἀλλοι λαοὶ τοῦ Αἰρου μικρούτερας μέιωσεως ἐπὶ τῶν γραμμάτων ἔχοντες ἴδρυσαν πῦρ τριούτον.

ΕΚΔΡΟΜΑΙ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.

Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι παραβαλλόμενοι πρὸς ἀλλοὺς λαούς, τοὺς Ρωμαίους, ἥρε' εἰπεῖν, θεωροῦνται μᾶλλον ὡς ἀνθρώποι τῶν λέγων ἢ τῶν πράξεων. Καὶ δῆμος δὲν ἔσαν τοιοῦτοι, δσον λέγονται. Τίς λαὸς ἔτο πρακτικότερος τῶν Σπαρτιατῶν; Καὶ αὐτοὶ οἱ φιλολογώτατοι Ἀθηναῖοι ἡδυνήθησαν νὰ μεταβιβάσωσιν εἰς τὴν Σικελίαν πολλὰς μηριάδας στρατοῦ. Ή τοιαύτη διαπόντιος στρατεία εἶναι ἱκανή, ὅπως ἐγείρῃ τὴν ἐκπληξίν καὶ τῶν πρακτικωτάτων τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος Ἀγγλων, οἵτινες ἔτι σεμνύνονται, ὅτι πρὸ δέλιγων ἔτῶν ἡδυνήθησαν νὰ μεταβιβάσωσιν εἰς Αἴγυπτον τὸ ἡμισυ παρίκου τοῦ στρατοῦ τοῦ πεμφθέντος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Σικελίαν. Τοίχαντίον ἡμεῖς οἱ νεώτεροι Ἐλληνες κατέστημεν ἱκανοὶ μὲν περὶ τὸ λέγειν, ἀνεπιτίθειοι δὲ περὶ τὸ πράττειν. Ἐγενόμεθα δὲ τοιοῦτοι κατ ἔχοχην διὰ τὴν ἡμετέραν παίδευσιν, ἡτιε εἶναι μᾶλλον θεωρητική. Οὕτω διδάσκονται τὰ πλεῖστα τῶν μαθημάτων ἐν πᾶσι τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις καὶ δικαὶ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Βεβαίως ἐν τούτῳ ἐγένοντο πρόσοδοι, ἀλλὰ μετ' ὅλας ταῦτας ὑπάρχουσιν ἔτι ἐπιστῆμαι, ὡς ἡ ἰατρική, ἔχουσαι ἀνάγκην, ὅπως πρακτικότερον διδάσκονται. Τὸ Πανεπιστήμιον ἐδαπάνησε μὲν μάχρι τοῦδε πολλὰς μηριάδας δραχμῶν πρὸς ἀγορὰν διαφόρων δργάνων τῆς ιατρικῆς. ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ δὲν θέλει λάβει μεγάλην ἀνάπτυξιν, ἀν γὰρ ἔχῃ μέγα καὶ τέλειον νοσοκομεῖον.

Πολλαὶ ἀλλαὶ ἐπιστῆμαι δένανται νὰ διδαχθῶσι καρποφόρως, ἀν ἡ διδασκαλία αὐτῶν γίνεται ἐνίοτε ἐπὶ τόπου,

ώς ή της δρασιολογίας, ή της ιστορίας, της γεωγραφίας, της δρυκτολογίας, της βοτανούρις και άλλων. Εἰς τὸν πρακτικὸν ὥφελειαν ἀπίδοντες, συνετάσσεν τὰς ἐκδρομὰς τῷ Ἀκαδημαϊκῷ συγκλήτῳ, οἵτις πρωθύμως ἔδεξατο τὴν εἰς Ολυμπίαν καὶ διῆρθισατο ποσόν τι ἐκεῖ αὐτῆς. Οὕτως ἑκατὸν περίπου φοιτηταὶ ἡδυνάθησαν νῦν μελετίσωσι τὰς ἑκεῖ δρασιολογίας καὶ ἀποθανυμάσσουσι τὸν Τρούμαν τοῦ Πραξιτέλους· πλὴν τῶν φοιτητῶν εἴδον τὴν εὔκαιριαν. Ήπιος καὶ ἀλλοι φιλόμουσοι ἀνδρες ἀκολουθήσωσιν εἰς τὸν ἐκδρομῶν. Μετὰ ταύτην διωργανώθη ὑπὸ τῆς φοιτητικῆς ἐν ὁστιστικῆς ἐκδρομῆς εἰς Λίγιανα, ἀλλοι εἰς Μέθανα καὶ Ηρόδον καὶ ἀλλοι εἰς Σαλαμῖνα καὶ Ἐλευσίνα. Τον ταῦτας ἐκδρομαὶς ταύταις ὁ μὲν κ. Μυλωνᾶς ἡρμήνευσε τὰς ἐν Ολυμπίᾳ δρασιολογίας, ὁ δὲ κ. Κοινσταντίνος Μπούπουλος ἐν Μεθάνοις εἶπε περὶ ἱφαιστείων, δὲ κ. Λάζαρος ἐν Σαλαμῖνι περὶ τῆς φερωνίζουσαν ναυμαχίας, καὶ δ. κ. Πολίτης περὶ τῶν Ἐλευσίνων μυστηρίων. Εκαστος ἐννοεῖ, διὰ τοὺς διηγέρει, ἀν καθηγητὰς τὰς ὀιδάσκη ἐν τινι αἰθουσῇ μεστῇ μερούσιμένου δέρος περὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας τοῦ ἀν ποιῆτο τοῦτο ἐν αὐτῷ τῷ χώρῳ, ἐν δὲ ἐγένετο ἡ κοινοϊστορικὴ ἐκείνη ναυμαχία. Η μὲν πρώτη διδασκαλία είναι ἀφηρημένη καὶ ἀσαφής, ἢ δ' ἐπὶ τόπου γινομένη καὶ ἴναργεις εἰκόνας τῷ διανοίᾳ καταλείπει καὶ καρποφόρος γίνεται. Καὶ τὰ μνημεῖα τῆς δρασιας τέχνης δύναται τις νὰ φωτογραφήσῃ καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ τὰς φωτογραφίας τοῖς ἀκροαταῖς, ἀλλὰ τίς φωτογράφος δύναται νὰ ἀποδώσῃ τὸ κάλλος τοῦ Τρούμαν τοῦ Πραξιτέλους; Τούτου δὲν ἐπέτυχον οὐδὲν οὐτοὶ οἱ Ψωμιδαί.

Διὰ ταῦτα νομίζομεν, διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον ἔχει ἐπιστημονικὸν συγφέρον νὰ ἐκπέμπῃ συγγάκις εἰς ἐκδρομὰς τοὺς νέους ἐπ' ἄγαθῷ τῆς ἐπιστήμης. Ήμεῖς ἐθέμεθα τὰς βάσεις, πεποίθαμεν δ', διὰ οἱ διαδόχοι ἡμῶν θέλουσι συντάξει ὀλόκληρον σύστημα ἐκδρομῶν, διόροι νῦν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ· διότι ἡ συγκοινωνία τῆς πατρίδος ἡμῶν ἴμανδες προεῖσθι. Εν ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἐκδρομαῖς δέον νὰ ἀκολουθῇ αὐτὸς ὁ πρύτανης, ως ἡμεῖς αὐτοὶ ἐποιήσαμεν, ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, διόροι μὴ αὗται παρεκτραπῶσι τοῦ σπου-

δίου αὐτῶν προορισμοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δύναται τὸ Πανεπιστήμιον καὶ νῦν διπανῆ, ὅπως διευκολύνῃ τοῦ λάχιστον τοὺς ἀπορρωτέοτες τῶν φοιτητῶν. Ήμεῖς δὲν ἔγραψαμεν ἐν τῷ πρωτόπολογισμῷ ποσόν τι, διόροι ἐκάστοτε ἡ Ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος ἐκτιμᾷ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐκδρομῆς.

"Ἄν λοιπὸν τελειοποιήσωμεν τὸ σύστημα τῶν ἐκδρομῶν, οὐ μόνον θέλομεν ὀλέλησαι τὴν ἐπιστημονικὴν γόρφωσιν τῶν νέων, ἀλλὰ καὶ θέλομεν τρέψει τὴν προσοχὴν τούτων τοῖς γενναιότεροι. Νῦν οὖτοι συναθροίζονται ἐν αἴθουσαις μεσταῖς καπνοῦ καὶ μεροκατημένου ἀέρος, ἐν αἷς καὶ ἡ διύνοια στρεβλᾶσθαι καὶ τὸ θηγοειδές εἰς οικανές φιλονεκτίας ἔξαμβλοθται. Διὰ τῶν ἐκδρομῶν δύως ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία ἀποσπασθεῖσα ἐκ τῶν τοιούτων συναγωγῶν οὐ μόνον θέλει κρατένει τὴν εὑρωστίαν τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ θέλει ἀποκτῆσει τὸ πρός τὴν φύσιν αἰσθημα, διόροι εἰχον οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ως μαρτυρεῖ ἡ ποίησις αὐτῶν. Τὸ αἰσθημα τοῦτο, διόροι ἐξεγενίζει τὴν ἀνθρωπίνην κινδύνην καὶ παρέχει τῷ ἀνθρώπῳ ἀπειρον ἡδονήν, ἐν τοῖς νεωτέροις κινδύνοις ἔχουσι κατ' ἔξοχὴν οἱ Ἀγγλοι. Οἱ πατέρες ἡμῶν εἶχον ισχεῖδον μέν, ἀλλ' ἐν φυσικῇ καταστάσει, ἡμεῖς δ' οἱ νεώτεροι ἐγκλεισθέντες ἐν πολυωρόφοις οἰκίαις ἡ ἐν πνιγμοῖς αἴθουσαις ἔψυχεραμεν τοῦτο καὶ οὕτω πλὴν τῆς ὑγείας ἀπωλέσαμεν καὶ τὰ ἀπειρα θέλγητρα, διόροι ὁ γλαυκὸς οὐρανός, ἡ μαρμαρίσουσα θάλασσα, οἱ ἐλικοειδεῖς κόλποι καὶ τὰ ποταμικὰ τῆς ἡμετέρης πατρίδος ὅρη παρέχουσιν.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.

Ηρὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως οἱ ὄμοιοπαθεῖς τοῦ Αἴγαου λαοὶ διῆγον ἐν φιλικαῖς πρὸς ἀλλήλους σχέσεσιν ἔχοντες κοινοὺς πόθους καὶ κοινὰς ἐλπίδας. Μετὰ τὴν ἡμέραν ἀνεξαρτησίαν οἱ ἔχθροι τῆς Ἰλλυρικῆς χερσονήσου

ένεφύσησαν εἰς ἀδελφικὰ στέρνο μίσον καὶ ἔγχρας οὕτω δεινάς, ὅστε λαοὶ φίλοι καὶ ὄμαιμονες προέβησαν εἰς κατάλληλων ἀδικίας, ἐνιοὶ δὲ τούτων ἐμίαναν καὶ τὰς ἑαυτῶν χεῖρας ἐξ ἀγώνος ἀδελφοκτόνου. Ἀλλὰ πασῶν τούτων τῶν συμφορῶν τὴν εὐθύνην ἔπειχε ἡ καθ' ἡμᾶς γενεά, διότι οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἦσαν ἀπιλλαγμένοι τοιούτων διεθνῶν ἔχθροτά των καὶ νιὸι ἥμιν ταῦτας ἀποπτέσπαντες δέχονται καὶ προσφέρουσιν ἀδελφικὰς χεῖρας. Εἶναι δύτως ἐψημὸν τὸ θέαμα, εἶναι δύτως παρήγορον, ὅτι οἱ νέοι ἀπὸ τοῦ Δουνάδεως μέχοι τοῦ Λιγαίου καὶ ἀπὸ τοῦ Βελιγραδίου καὶ τοῦ Βουκουρεστίου μέχοι τῶν Ἀθηνῶν, οἱ νέοι, λέγω, πασῶν τῶν χωρῶν τοῦ Αἴγαου ὡς ἐκ πινθῆματος ἐγερθέντες συνάπτουσιν ἀδελφικὴν ἔνωσιν, ἢν ἀπὸ μέσոνς καρδίας προσαγορεύομεν.

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα τῶν Σέρβων φοιτητῶν ἐκπροσωπῶν ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημού Βελιγραδίου καὶ πρόεδρος τοῦ ἐπιφανοῦς συλλόγου *Obilich* κύριος Ἀντώνοβιτς ἐπειργενὸν ἦν ἥμιν ἔγγραφον,¹ δι' οὗ ἐδίλου τὴν ἐπιθυμίαν, διότι τὰ

5 Κύριε πρύτανι,

Ἡ ἔταιρία «*Obilich*», διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἱψηλὴν προϊσταμέναν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλείου Ἀλεξανδροῦ τοῦ Α' καὶ συγκεψμένη ἐκ φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημού τοῦ Βελιγραδίου, προτίθεται νὰ μεταβῇ κατὰ τὰς προσεχεῖς παύσεις εἰς Θεσσαλονίκην. Εδειται δὲ ἴδιαζόντως εὐτεχὴς ἐπιφέρουμένη τῆς περι ιππείως ταύτης νὰ ἐπισκεψθῇ τὰς Ἀθήνας, τὴν κοιτίδα ταῦτην τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὀραῖων τεχνῶν, ἵνα συντηθῇ μετὰ τῶν τοῦ Πανεπιστημού νέων ἀδελφῶν της καὶ νὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς νεολαΐας τοῦ ἡγεμονοῦ λαοῦ τῶν Ἑλλήνων, ἵντις ἔλαβε πάρα τῆς θείας Ηρονοίας τὴν ἀποθολήν νὰ βαδίσῃ χεῖρα μὲ κελος εἰς τὴν Βαλκανικὴν Χερσόνησον μετὰ τοῦ Σερβικοῦ λαοῦ, τοῦ φίλου του, καὶ νὰ συνεργασθῇ διὰ τῶν πολιτισμῶν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἔθνων των ἀντιποιόσημου.

Εὐελπιστῶ τῷ διητι, κύριε πρύτανι, καὶ νομίζω, διτὶ εἶμαι ὡς πρὸς τοῦτο, διερμηνεύες τῆς κοινῆς γνώμης ἐν Σερβίᾳ, διτὶ τὰ ἀμοιβαῖα αὐτῶν συμφέροντα ἐν τῷ μέλλοντι συνδέοντι τοὺς λαοὺς μοις καὶ, διτὸν ἡ Σερβικὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία ἐπικυρώσῃ τὰ ἀδελφικὰ καὶ κοινωνικὰ αἰσθήματα, ἵντινα ὀφειλούσι νὰ μᾶς ἐνόσωστι, μέγα βῆμα πρὸς τὰ πρόσω θέλει ἐπιτελεσθῆναι ἐν τῷ ὅδῳ τῆς πραγματώσεως τῶν νομίμων ἥμιν εὐχῶν. Γνωρίζων ἥμιν τὴν πρόθεσίν ἥμων, κύριε πρύτανι, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὺν σᾶς παρακαλέσω νὰ καταστήσωτε γνωστὴν τὴν

ἥλκη τοῦ τιρημένου συλλόγου ἐλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα ἥμῶν πρὸς μελέτην τῶν μνημείων τῶν ἡμετέρων προγόνων καὶ πρὸς σύσφιγξιν τῶν φίλων σχέσεων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν. Τὴν πρότασιν ταύτην ἀσμένως ἀποδεξάμενοι εἰσηγάγομεν εἰς τὴν σύγκλητον, ἵτις ἐδειξε ζωρὰς συμπαθείας πρὸς νεολαίαν λαοῦ προσφιλοῦς πᾶσι τοῖς Ἑλληνοῖς καὶ ἐξελέξατο ἐπιτροπείαν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῆς. Διερμηνεύοντες δὲ τὰ αἰσθήματα καὶ τῆς συγκλήτου καὶ τῆς νεολαίας καὶ, δυνάμεθα εἰπεῖν, ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐπέμψαμεν ἔγγραφον πρὸς τὸν κ. Ἀντώνοβιτς, δι' οὗ ἐκαλοῦμεν τοὺς νέους τῆς Σερβίας φοιτητάς.

Τὸ ἡμέτερον ἔγγραφον¹ δημοσιεύθην σχεδὸν ἐν ἀπάσαις

ἐποχήν, ἵτις φανήσεται εἰς τὴν πανεπιστημιακὴν νεολαίαν Ἀθηνῶν ἡ καταλληλότερη διὰ τίν σηματιθεμένην ἐπίσκεψιν μαρ.

Διάττουμαι προσήμως τῆς περιστάσεως τούτης, ἵνα ἀποτελέσῃ ὑμῖν τὰς ἀδελφικὰς μου προσδοκίας ὡς καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν.

Βελιγραδίου 6 Μαΐου 1891.

Ο πρόεδρος τῆς ἔταιρίας *Obilich*

Ο καθηγητὴς
ΜΙΛΑΝ Ι. ΑΝΤΩΝΟΒΙΤΣ.

1 Πρὸς τὸν κ. πρόεδρον τῆς ἔταιρίας *OBILICH*

Κύριε πρόεδρε,

Μετὶ χαρᾶς ἔμαθον διὰ τῆς ὑμετέρας ἐπιστολῆς, ἵτι οἱ φοιτηταὶ τοῦ Σερβικοῦ Πανεπιστημίου προτίθενται νὰ ἐπισκεψθῶσι τὴν πατρίδα ἥμῶν κατὰ τὰς περισσεύεις παύσεις. Τὸ ὑμέτερον ἔγγραφον ἀνέγγων ἐν τῇ Ἀκαδημαϊκῇ σύγκλητῳ, ἵτις ὄμοθύμως ἐξεδίλλωσε τὴν αὐτὴν χαρὰν καὶ ζωρὰ πιθήματα πρὸς τὴν νεολαίαν ἔθνοντος ἀγαπητοῦ πᾶσι τοῖς Ἑλληνοῖς, ὑπουργίποτε ὑπτοι καὶ δικάστη. Διότι τὴν ἀμοιβαίαν φίλων δέγκτενός εἰμιντικός ἐπικαταλαγμένος, οὐδὲ' ἐστεργόμενος ἐφημερος διεθνῆς σύμβασις, ἀλλὰ' οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἀφηγούμενοι τὸν ἔντων ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἡμετέρας Χερσονήσου παρενέδαλλον τὰς ἡρωϊκὰς πρόξεις τοῦ Σερβικοῦ ἔθνους, οὐ τὴν φίλιαν συνίστων ἥμιν καὶ τοῖς ἡμετέροις ἐκεχόνοις. Αγαπῶντες λοιπὸν λαόν ἐν τοῖς πρότοις ἀγωνισμάρενον ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ ἔχοντα τὰς αἰτίας ἥμιν προσδοκίες περὶ τοῦ μέλλοντος, ποιοῦμεν εἰσετίες καθοίκου μηρὸς τὴν μηνύμην τῶν πατέρων ἥμων.

Ἐρωτάτε ἥμας περὶ τοῦ χρόνου, διότις ἥθελε φανῆν ὁ προσφορώτερος πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἡμετέρας χώρας. Αγ οἱ φοιτηταὶ τοῦ Σερβικοῦ πανεπιστημού ἥθελον ἐλθεῖν ἐνταῦθα κατὰ τὸ προσεχὲς φθινόπωρον,

ταῖς Σερβικαῖς ἔθνησι παρῆγαγε ζωοδὸν αἰσθητὸν παρὰ τῷ φίλῳ λαῷ, διστὶς ἑξεδύλωσε τὰς πληπάθειας αὐτοῦ ἐν τῷ ἡμετέρᾳ πρεσβείᾳ κατὰ τὰς ἐκεῖθεν ἀσφαλεῖς εἰδῆσεις. Τέπειδὴ δὲ καὶ ἡ τῆς ὑποδοχῆς ἐπιτροπείᾳ προέβαινεν εἰς τὰς ἔργασίας αὐτῆς, ἐπειδὴ ἔτι γῆλλον ἡ συμπάθεια τοῦ Σερβικοῦ λαοῦ καὶ οὗτος ὁ διαπρεπῆς καθηγητὴς κ. Ἀντώνοβιτς παρεχόντως τὴν δὲννην ὑπόθεσιν τῇ συγκεκλήτῳ τοῦ Πανεπιστημίου. Τοῦτο ἀπεφάσισεν, ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τοῦ ἀντιπρυτάνεως καὶ ἀριθμοῦ τυνος καθηγητῶν. Οὕτως εἶχεν ἡ ὑπόθεσις, δτε ἐλαγχεῖν ἡ ὑμετέρᾳ πρυτανείᾳ. Εὐχόμεθα δὲ, ἵνα ἡ ὑποδοχὴ τελεσθῇ ὡς οὖν τε γεγαλοπεπτῶς πρὸς τιμὴν νεολαΐας λαοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν.

Οὐδίγον βραδύτερον ἡ νεολαία τῶν Τσούμανικῶν Πανεπιστημίων ἐκάλεσε τὴν ὑμετέραν εἰς τὰς ἐν Γιουργέζῳ ἐφ-

ῆθελον εἰρητὶ ἄ κιλαδῖς φοιτητῶν ἑτοῖσιν, ὅπως μυθίγξοι τὰς χειρας τῶν πιναδέλδων αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἦμος κατὰ τὸν χρήσιν τοῦτον δὲν ἔχετε παύσεις, ίδως ἡ προτίμησις αἵ τι δὲν εἶναι μητρός, ἀλλὰ ὑπέτε καὶ ἂν ἐλθοτε, θέλετε πιναδέλδει τοὺς φοιτητὰς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν πέριξ προσιθροῦς, ὅπως ἀσπισθῶν τὴν νεολαΐαν ἔθνος προσφιλοῦς.

Ἐλθετε λοιπὸν, κ. Πρόεδρε, ὅπως ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἐπὸ τῶν σκιάν τοῦ Παρθενῶνος ἡ περιβολὴ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία συσθίγωσι τὴν καπρωνικὴν φιλίαν.

Οἱ ὑμέτεροι νέοι δὲν θέλουσιν εἰρεῖ πλοῦ ἡμῖν οὔτε λαζίφυρα λαῶν δεδουλωμένων, οὔτε πυραμίδας ἔγχωριον μοντελίας, ἀλλὰ μηνυματα λαοῦ καλλιτέχνου καὶ ἡμετερέρος. Βεβαίως ἡ πατρὶς ἡμῶν ἔχει ἀπαιροπλῆτη τρίτην. ἐν τε τῇ Κρήᾳ καὶ τῇ Θιλάνῃ, ἀλλὰ ταῦτα ιδρύθησαν ὑπὸ τῶν προγόνων καὶ τῶν ὑμετέρων πατέρων οὐχὶ πρὸς δούλωσιν ἀλλων λαῶν, ἀλλ' ὑπέρ τῆς ιδίας ἑλευθερίας. Διότι καὶ ἐκεῖνοι καὶ οὗτοι ἱσαν οὐχὶ κατακτητικός, ἀλλ' ἀποκιακός λαός.

Ἡ ἐν τοιαστῇ χώρᾳ ἐκδηλώσις φιλικῶν διαθέσεων δύο λαῶν τῆς ὑμετέρας Χερσονήσου οὐ μόνον δὲν θέλει παρεκηγοῦντι παρὰ τοῖς ἀλλοῖς λαοῖς, ἀλλὰ καὶ θέλει χρονιμένοις ὡς ψόδοιγμα μημάσιος καὶ οἰονεὶ προτροπῆς, δισταστεῖς οἱ λαοὶ τοῦ Λίμου καταλαπόντες τὰς πρὸς ἀλλούς διανέξεις διὰ φιλίας καὶ ἀμυνισίων παραχωρήσεων σάσθιρεν τὰς ὁραιαὶ χώρας τῆς κοινῆς πατριδίος ἀπὸ ἐπικειμένων κινδύνων. Ηρακαλῶν ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, ὅπως πρὸ ικανοῦ χρόνου ἀγγιτίλιτε τὴν ὑμετέραν ὥμιξιν, δράστομαι τῆς εὐκαιρίας. ὅπως προσαγορεύσω τὴν καὶ τὴν Σερβικὴν νεολαΐαν, ἵς προσταθε.

*Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Μαΐου 1891.

Ο πολιτανὸς
Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

τὰς αὐτῆς. Διότι αὐτὴ ἀλλοτε ἐγείρασα τὸ ζήτημα, διὰ τὸ διὰ λαοὶ τοῦ Λίμου δὲν εὑδαιμονοῦσιν, εἰχε φθάσει εἰς τὸ συμπέρασμα, δτι σπουδαιοτάτη αἰτία εἶναι αἱ διενέξεις αὐτῶν. Τούτου ἔνεκεν ἀπεφάσισεν, ὅπως ἐργασθῇ πρὸς ἀργον τούτων. Ἐπὶ τούτῳ ἐκάλεσεν εἰς τὰς εἰσημένας ἑορτὰς διὰ τοῦ κ. Ἐλιέσκου τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Πανεπιστημίων ἢ ἀνωτέρων σχολῶν τῆς Ἰλλυρικῆς Χερσονήσου. Ήρα τούτου ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς ἔγγραφον, ὅπως καλέσωμεν τοὺς φοιτητὰς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου πρὸς μετοχὴν τῶν ἑορτῶν τοῦ συνεδρίου. Ήρεῖς δὲ οὐδένα δισταγμὸν εέρομεν, ἀλλὰ γῆλλον ἔχάρημεν, δτι οἱ νέοι λαοῦ δημάριον κατιδύντες τὰς ἐκ τῶν ἐριδῶν συμφορὰς καὶ τοὺς ἐπικειμένους κινδύνους ἀπεφάσισαν, ὅπως ἐργασθῶσι πρὸς ἀποσόβησιν τούτων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἡμετέρας Χερσονήσου. Διὰ τοῦτο ἐκαλέσαμεν τοὺς ὑμετέρους φοιτητὰς τοὺς γιωάσκοντας ἔνεας γλάσσας καὶ εὐχαρίστως παρεπομπαμεν, δτι οὗτοι ἐδειχαν τὴν αὐτὴν προθυγίαν καὶ τὴν αὐτὴν εὐγένειαν, ἢν καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτῶν εἰ παρὰ τὰς ὅχθας τοῦ Δουνάβεως οἴκοιντες. Είναι λίγην εὐχάριστον, δτι, εἰ καὶ κατὰ τὸ θέρος δὲν διαμένουσιν ἐν Ἀθήναις πολλαὶ φοιτηταί, δυως ἐπαρουσιάσθησαν πολλαὶ δεκάδες καλλιστῶν νέων εχόντων τὰ προσόντα εἰς τὸν εἰσημένον σκοπόν. Ἐλυπήθημεν δὲ μόνον, δτι οἱ Ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος εἶχε δώσει τὰ μέσα μόνον εἰς πέντε φοιτητάς. Ἐφροντίσαμεν ὅμως, ὅπως οἱ πευθησόμενοι νέοι ἀντιπροσωπεύσωσι καλῶς τοὺς συναδέλφους αὐτῶν ἐν οὗτῳ λεπτῷ ἀποθέσει. Ὁντως ὁ ἡγήτωρ τῆς ἐπιτροπείας κ. Ράδος, δ. κ. Φιλαδελφεῖς, δ. κ. Ραφαήλ, δ. κ. Γκολφιόπουλος καὶ δ. κ. Ηετρόπουλος, οἵς ἐδώκαμεν τὸ προστίκον ἔγγραφον¹, μεταβάντες εἰς τὰς ἐν Γιουργέζῳ ἑορτὰς ἐδειχαν

1 Πρὸς τὸν κύριον Α. Μ. Ἐλιέσκον, ἀντιπρόσωπον τῆς ἐπιτροπείας τῶν ἐν Τσούμανια φοιτητῶν.

*Αξιότιμες κέρδε.

Μετὰ χρονὸς εἶδον ἐν τῷ θεοτέρῳ ἔγγραφο, δτι συνερχόμενοι ἐν Γιουργέζῳ πρὸς τέλεσιν ἑορτῶν καὶ ἐξέρεσιν τῶν μέσην πρὸς συμφιλίων τῆς νεολαΐας τῶν λαῶν τοῦ Λίμου, καλεῖτε καὶ τοὺς ἡμετέρους συναδέλφους τοῦ ἐν Ἀθήναις ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ή πρόθεσίς ἡμῶν

τέρων καὶ παρέχοντες τούτοις τὴν ἑαυτῶν πεῖραν. Ἐπειδὴ δημοσίες καὶ οἱ φοιτηταὶ ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς ὁκφοισθεως τῶν ραθημάτων τούτων, δύναται νὰ ἔξευρεθῇ τρόπος, δπως καὶ αἱ δύο ἀνάγκαι πληρωθῶσιν.

Εἰς τούτους μέχρι πρὸ δὲ διάγου ἀνήκον οἱ ἀδελφοὶ Παπαρηγόπουλοι, ὁ Κωνσταντίνος καὶ ὁ Πέτρος, οἵτινες ἐν μὲν τῇ ἀνατολῇ τοῦ βίου εἶδον τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὸν θάνατον ἀπαγομένους, ἐν δὲ τῷ δύσει τὰ τέκνα ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων ροιραίως ἀποσπώμενα. Ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἐδίδαξαν ἐπὶ οἴκῳ περίπου αἰδονα καὶ συνέγραψαν. Τὸν Κωνσταντίνον Παπαρηγόπουλον δικαίως ἐτίμα τὸ Ἑλληνικὸν γένος ὡς τὸν ιδηνύμενον τὸν πέπλον τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας διὰ μίτων, οἵτις ἐκάισαν αἱ παλαιαὶ νίκαι καὶ αἱ μακραίωνες τοῦ ἔθνους συμφοραί, καὶ ἐβαζον τὰ εὖανθη τῶν ἱρώων καὶ τῶν μαρτύρων αἷματα. Ωσαύτως μεγάλην λέπιν παρίγαγεν ἐν τοῖς συναδέλφοις ὁ προώρως θανόν καθηγητὴς τῆς ἀνατομικῆς Λογικῆς Παπαϊωάννου, δοτὶς καίπερ πρὸ δὲ διάγιον ἐπῶν διορισθεὶς δημοσίᾳ τῆς φιλοπονίας κατέστησεν ἑαυτὸν οἵτις δεινὸν περὶ τὴν ἐπιστῆμν, ὅστε καὶ πολύτιμον ἔργον συνέγραψε καὶ θανόν δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μάθημα τοῦτο είναι ἡ βάσις τῆς ἰατρικῆς ἐπιστῆμης, καὶ ἔγγραφως καὶ προφορικῶς παρεκαλέσαμεν τὴν κυβέρνησιν, ὅπως ἐκ τῶν ἐνόντων πληρῶσῃ τὴν ἔδραν ταύτην. Οἱ μακαρίτης θανόν κατέλαπε τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἐν πεντα, οὐδὲν δὲ τὸν Ακαδημαϊκὸν σύγκλητος λαβοῦντα ὑπέδει, δοτὶ οὗτος ἐγένετο θῆγα τοῦ ζήλου αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐπιστῆμης, διώρισε τὸν οὐρανὸν τοῦ θανόντος ὑπότροφον λαμβάνοντα 100 δραχμὰς κατὰ μῆνα. Τὸν εἰς Κύριον γεταιτάντων συναδέλφων ἡμῶν ἀνηρτίσαμεν τὰς εἰκόνας ἐν τῷδε τῇ αἴθουσῃ πρὸς μνήμην αἰώνιαν, ὡς καὶ τοῦ μακαρίου Σωριπόλου, δοτὶς ἐπὶ μακρῷ χρόνον ἐν τῷ ἡμετέρῳ καθιδρύματι ἐδίδαξεν.

Οὐ μόνον ἡ τῆς ἀνατομίας ἔδρα, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἄλλαι κενοὶ μένονται ζημιοῦσιν οὐχὶ διάγον τὴν σπουδάζοντας νεολαίαν. Οὗτος ἐν μὲν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ ἀπὸ μακροῦ χρόνου δὲν ὑπάρχει καθηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας

τέχνης καὶ τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας καὶ πρὸ δὲ διάγου ἐκενώθη ἡ ἔδρα τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἐν δὲ τῇ ἰατρικῇ σχολῇ είναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἡ συμπλήρωσις τῆς ἔδρας τῆς ἡγεμονίας, εἰς ἣν ὑπὸ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς προὔταθη ὁ εὐπαιδευτὸς ἕφηνητης κ. Βάγιας, τῆς ἰατροδικαστικῆς, τῆς νευρολογίας, τῶν δερματικῶν καὶ συφιλιδικῶν νοσημάτων καὶ πολλῶν ἀλλων. Η δὲ νομικὴ σχολὴ δεῖται προσθήτης καὶ ἀλλοι καθηγητοῦ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου. Οὐχ ἄττον ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ λείπουσι πολλαὶ ἔδραι, ὡς ἡ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁμοδοκή, τῆς ποιμαντορικῆς, τῆς ἐκτλησιαστικῆς ἀρχαιολογίας καὶ τῆς ἱστορίας τῶν δογμάτων. Είναι λαπτρόν, δοτὶ αἱ ἐκάστοτε κυβεγγήσεις ἐδειχαν διάγρωσίαν τινὰ πρὸς τὴν σχολὴν ταύτην, παρ' ἓν τὸ Ἑλληνικὸν γένος προσδοκή τὴν ἐπάρρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Νομίζουμεν δίπλως, δοτὶ ἡ σχολὴ αὐτὴ ὀσπρέοι φύσιν οὐχὶ τάσσει διέλλευτην καθηγητῶν, διότι οἱ ὑπάρχοντες είναι ἀνδρες φιλοπονώτατοι καὶ ἐπιμελέστατοι, δοσον διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀκρουτῶν. Διότι ἡ πολιτεία οἱ ρόνον δὲν ἔθροντισε μέχρι τοῦδε, ὅπως τὴν θέσιν τοῦ λεγέως ἀναδίξῃ ἀξιοπρεπεστέραν, ἀλλὰ καὶ κατάργησε τὰς θέσεις τῶν λεσκηρῶν καὶ τῶν καθηγητῶν τῶν ιερῶν μαθημάτων, ἐν ᾧ ἐνίσχιε τὰς σπουδὰς ἀλλοι ἀναγκαῖων μέν, ἀλλὰ ἡττον ἡ Ἐθνικήν. Επὶ πᾶσι τούτοις νομίζουμεν, δοτὶ ἐπιλάθεν ἥδη δικαιοσύνης, ὅπως διπλὴ τῆς νομικῆς σχολῆς ἀποστασῆς ἡ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν, οὐ δινεῖ οἱ πολιτείαι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ δημοσίους λειτουργούς.

Ἐνχαρίστως δὲ ποιοῦμεν γνωστὸν τοῖς ἡμετέροις σύναδέλφοις, δοτὶ ἡ Ακαδημαϊκὴ σύγκλητος ἀπεφάνησε καὶ ὁ ἐπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐδέξατο, ὅπως ἐκάστω καθηγητῇ δοθῇ μηνιαῖον ἐπιμήσιον 100 δραχμῶν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸν ἀνάγκην ταύτην ἀνεγνώσισεν οἱ παρούσα κυβέρνησις, ὡς καὶ οἱ προηγούμενη, ἀλλὰ ἐδιθημεῖ, ὅπως κερδῶσῃ τὸ ἐπιμήσιον διὰ νόμου. Οὕτω τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον διὰ τῆς ἑαυτοῦ οἰκονομίας καὶ ἀποστασίας πάσης καταχρήσεως ἐπήρκεσεν εἰς ἐπιστηρογικὴν ἀνάγκην ἀναπλήρωστον.

Πρός πλήρωσιν δὲ τῶν εἰρημένων ἔδραν ἐνηργήσαμεν τὰ δέοντα καὶ ἐλπίζομεν, δτὶ αἱ ἐνέργειαι οἵμῶν θέλουσιν ἐπενέγκει τοὺς καρποὺς αὐτῶν, εἰ καὶ οὕτοι δὲν δρύμασαν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας πρυτανείας, καθ' ἓν οἱ κιθερονάντες εἶχον ἀλλας δοχοδίας μᾶλλον κατεπειγούσας. Ἐχάρημεν δὲ δύως, δτὶ δ. κ. Δ. Πατσόπουλος διωρίσθη καθηγητὴς τῆς γενικῆς ιστορίας, δστὶς παρὰ πάντων δυοδογείται, δτὶ καὶ πεῖσαν μεγάλην καὶ πολλήν περὶ τὸ διδάσκειν δεινότητα κέκτηται. Εὐχαρίστως δὲ μνημονεύουμεν, δτὶ διαπρεπῆς καθηγητῆς κ. Ἀφεντούλης ἔλαβε τὸ ἐπιψήσθιον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς βοτανικῆς. Ήτο δὲ λυπτρόν, δτὶ ὑπῆρξε δισταγμός, ἐν δ ἄλλοτε δλόκληρος ἢ φιλοσοφικὴ σχολὴ παρεκάλεσε τοῦτον, δπως ἀναδεχθῆ τὸ εἰρημένον βάρος. Πρός δὲ ἔδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἐπιψήσθια ἐξ ἑκατὸν δραχμῶν χάριν τῶν φροντιστρικῶν δσκίσεων τοῖς κ. κ. Τιμοδέοντι Ἀργυροπούλῳ καὶ Κωνστ. Μπισοπούλῳ.

Δὲν εἶχομεν δύως μόνον καθηκον, δπως προσθέσσομεν νέους συναδέλφους, ἀλλ' ὅπις καὶ τοὺς ἐπάρχοντας διατροφήσωμεν. Διότι καὶ ἐν ἄλλοις μὲν Πανεπιστημοῖς, κατ' ἔξοχὸν δ' ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔνεκα τοῦ κλίματος οἱ φοιτηταὶ παρεκτοέπονται ἐνίστε εἰς ζωρότητας κατὰ τῶν καθηγητῶν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ λῆξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἑτοῖς ἐγένοντο αἱ ζουλευτικαὶ ἔκλογαι, δν οἱ ζωρότεροι τῶν φοιτητῶν μετασχόντες ἐνδύσαν ἑαυτοὺς νικητάς, πολλοὶ ἐπίστευσαν, δτὶ οἱ πολιτικοὶ ἀνταγωνισμοὶ ἔμελλον νὰ ἐπιδράσσωσι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου τοῦ ἔθνους ἐκπαιδευτηρίου. Οὕτοι ὑπέλαθον, δτὶ οἱ ἀρτὶ διορισθέντες καθηγηταὶ ὑπὸ τῆς προκατόχου κιθερονήσεως ἔμελλον νὰ προσβάλλωσιν ὑπὸ φοιτητῶν. Ἀλλ' οὕτοι ἐδειξαν τοσαύτην σύνεσιν, δστὲ αἱ ἐνέργειαι τῆς πρυτανείας ἐφάνησαν ὅλως περιτταί. Ηγέρθησαν γὲν ταραχαὶ τινὲς ἐν τῷ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τοῦ διατεκτιμένου καθηγητοῦ τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας κ. Χασιώτου, ἀλλ' οἱ ταραχαὶ ἐκινοῦντο ἐκ λόγων προσωπικῶν. Ἀφ' οὐ δ' οἱ ταραχαὶ παρηνέθησαν ἀπαξ καὶ διεὶς καὶ δὲν ἐπίκοεισαν, ηναγκάσθημεν οὐχὶ διὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως, ήτις ἐξάπτει τὸ φιλοτιμονικὸν τῶν φοιτητῶν. οὔδε διὰ τῶν δλέφων τῆς ἡρυ-

τανείας κλιπτήρων. οἵτινες εἶναι ἀσθενεῖς, ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν φοιτητῶν καὶ τῆς προσωπικῆς ἡμῶν ἐπιδράσεως ἐπ' αὐτῶν νὰ ἐπαναγάγωμεν τὴν τάξιν. Τοῦτ' αὐτὸ ἐποιήσαμεν καὶ ὑπὲρ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Χημείου κ. Χροστομάνου, διότι ἐκαλέσαμεν τοὺς διμαρχούμενους τῶν φοιτητῶν καὶ ιδινούμενον, δπως πείσωμεν αὐτούς, ἵνα ἀπόσχωσι τῶν ἀταξιῶν κατὰ τοῦ εἰρημένου καθηγητοῦ. Ήρεκαλέσαμεν δύως καὶ τὸν κ. Χροστομάνον, δπως ἐν ζωγρείᾳ προθεσμίᾳ παύσηται οικῶν ἐν δημοσίῳ οἰκοδομῆματι, ὑπερ καὶ ἐγένετο μετὰ μικρῶν παράτασιν, δοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου. Ἐνταῦθα ἐξ ἀνδροφροσύνης πρὸς συνάδελφον παραλείπομεν νὰ εἰπωμεν ἀκριβῶς περὶ παρανόμου εἰσπράξεως δώδεκα δραχμῶν παρέκαστου ἑκατομένου φοιτητοῦ, ὃς δι' ἀνακρίσεων ἐθεωρήθη¹, καὶ περὶ λαθραίας εἰσαγαγμῶν χάριν τῶν φροντιστρικῶν δσκίσεων τοῖς κ. κ.

1) Ήρει τὴν παρανόμου ταύτην πράξεως η προταγεῖται οὐδὲν ἐγνωστού, ἀλλ' ἔμαθεν δξ αἵτταις τῆς ἀνακριτικῆς ἀρχῆς, ἀς μαρτυρεῖ τὸ ἐπόμενον ἐγγυαθόν.

Ἄριθ. 1269.

Πρός τὸν κ. πρύτανον τοῦ εἰνεικοῦ Πανεπιστημίου.

Ηροκαλεῖσθε νὰ μοὶ γνωστάπτε. ός οἴόν τε τάχιον, τὰ δημοτεπώνυμα καὶ τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς τῶν τελειοφοίτων τῆς φαρμακευτικῆς τῶν καταβαλόντων εἰς τὸν καθηγητὸν τῆς χημείας κ. Α. Χροστομάνον δρ. 12 διὰ τὴν ἐκτέλεσην τοῦ πρακτικοῦ θέματος ἀπὸ τοῦ 1886-1891.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ιουνίου 1891.

‘Ο ἀνακριτής
‘Αντίγραφον. Β. ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἄριθ. πρωτ. 2064
Διεκπ. 914

Ἡρίει τὸν ἀνακριτὸν κ. Β. Ταμπακόπουλον.

‘Αποκεινάμενον εἰς τὸ ἑπτάριθ. 1269 ἀπὸ 28 Ιανουαρίου μηνὸς ἡμέτερον ἐγγυαθόν γνωρίζουμεν ἐμὲν, δτὶ προσεκαλέσαμεν εἰς τὴν Πρυτανείαν τοὺς ἐνταῦθα φαρμακοποῖος κ.α. Ἀθ. Κρίνον, Λ. Μπόγρου καὶ Στ. Λεοντίδην, ἐξητάσαμεν οἵτοις, ἀν ἐπλήρωσαν δρυγ. 12 εἰς τὸν κ. Χροστομάνον διὰ τὸ ίδην καὶ ἐλάδομεν τὰς ἑξῆς πληροφορίας. δτὶ δ. κ. Κρίνος δὲν ἐπλήρωσε τὰς ἀνατέρω 12 δρ. Ίδως διότι δὲν τῷ εἰπειτίθησιν παρέ τοῦ καθηγητοῦ καὶ τοῦτο θωρὶς ἐπειδὴ διακαρίτης πατάρ του μηνεόστο ἐδικῶς μετὰ τοῦ κ. Χροστομάνου, οἱ δὲ κ. κ. Μπόγρους καὶ Λεοντίδης, δτὶ ἐπλήρωσαν τὰς διὰ τὸ ίδην προτειμούσας 12 δραχμαῖς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ιουλίου 1891.

‘Ο πρύτανος
Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ.

γωγής δυτικεμένων πολιτείας¹, αφ' οὗ ἐκτελέσουντες τὸ ἡμέτερον καθίκον κατηγγείλαμεν τὰς πράξεις, ὅπου ἔδει.

Μνημονεύομεν ύόνον ἐκ καθίκοντος, ὅτι τὸ ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον ἐξημώθη δεκάδες χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ χημείου. Ἐκαστος δύσκολύμενος ἐν τούτῳ τῷ καθιδρύματι καταβάλλει πεντάκοντα δραχμὰς κατ' ἑτοῖς ἐν τῷ ταμείῳ καὶ λαμβάνει ἀπό τούτου, ὅπερ χρησιμεύει ὡς εἰσιτήριον παρὰ τῇ διεύθυνσι τοῦ χημείου. Τὰ ἀσκητρά δημοσίας ταῦτα ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμείον. Τίς ἔλαβε τὰ χρήματα, δὲν γνώσκουμεν. Τὸ βέβητον εἶναι, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον ἐπέστη ζημίαν πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν. Ἐκ πάντων τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι τοιαύτη τοῦ χημείου διοίκησις δὲν δέναται νὰ παριταθῇ. Δίναται μὲν δικ. Χρηστούμανος νὰ ἐξακολουθῇ διδάσκων, διότι δύτος εἶναι διατοπής καθηγυπτίς, ἀλλὰ διεύθυνσις δέοντος ν' αὐτούτην εἰς πρόσωπον γὴν ἐπιτρέπουν τοιαύτης ἀκούσμα. Έν τῷ ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ οἱ σκλείσται τῶν ἕδρῶν ἔχουσιν φέρεται τὸ δίκαιον. Επειδὴ δ' οὔτως ἔχει, τὸ μέγιστὸν τούτου καθιδρύμα δὲν δέναται νὰ λειτουργήσῃ ἐπίδημαθῇ τοῦ ἑθνους, ἀν ἐν αὐτῷ τούτῳ συρβαίνων πράξεις δυτικαίωνται ποδὲς τοὺς λόγους τῶν καθηγυπτῶν. Τούτο πολλάκις ἐδιλλάσσεται εἰς τὴν κυβέρνησιν καὶ νῦν ἐκ τοῦ μηνὸς τούτου βίγατος γεγιλοφίων λέγομεν.

Καὶ οἱ φοιτηταὶ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου κατὰ τὸ λίξιν Ἀκαδημιακὸν ἑτοῖς προέβησαν εἰς ἀτείσης ἀποφασί-

¹ Ο κύριος πρόστατος γένεταις, ὅπος γεταῖος εἰς τὸ Χημείον τὸ πέτρο τοῦ καθηγυπτοῦ κ. Χρηστούμανος διεύθυνσις καὶ ἀνοιχθῶν ἐνόπιον ἔμοι τῷ ἐξ Εθνοπτῆς περιήλευτη ὁ καθίσται τὰ περιήγοντα χημικά εἶδη. Καὶ ἐν τούτων εἴρεσι καὶ κατὰν περιέχοντα δέο γυναικεῖον πτέλους καὶ μαύρην διαβόλειαν. Τὰ γυναικεῖα τούτα εἶδον ἀνοιχθῆσαν ἐνώπιον τοῦ ἐπιμελ. τοῦ χημείου κ. Τρικαλιανοῦ, τοῦ Ζούθος τοῦ χημείου Φ. Στεφανάκοι καὶ τοῦ δοξικλητῆρος Ἡλίου Μαγκουρέα. Τους πτέλους τούτους ἐπιθέντας παρὰ τοῦ κ. πρωτάρων ἐκόψισαν εἰς τὴν Πειτανείαν, ἀλλὰ παρολλαγμένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Σεπτεμβρίου 1891.

σαντες, δημοσίες γὴν δεχθῶσι τὸν καθηγυπτὸν αὐτὸν κ. Κρίνον. Η πρωτανεία εὐθὺς ἐν ὅρχῃ τῶν ἀταξιῶν προχολάνθη, δημοσίες περιηρίση ταῦτας καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκλείστε μὲν τὸ φροντιστήριον, παρέσχε δὲ πάσαν συνδρομὴν τῷ καθηγυπτῷ. Τύχη μάγαθη οὐδὲν λατηρύδην διεποδάχθη, εἰ καὶ τῶν ταραχῶν μετέσχον σχεδὸν πάντες οἱ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου φοιτηταί. Ὁπερ ἢν τὸ πρῶτον συνίζητο. Διότι συνίζωσι αἱ κατὰ τῶν καθηγυπτῶν στάσεις διαφορούσι τοις ἀκρούτας εἰς δύο στρατόπεδα. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ μικρὸν χρόνον οἱ φοιτηταὶ δὲν έδέχοντο τὸν καθηγυπτόν, οὗτος ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτὸν. Καὶ προφορικός καὶ ἔχγράφης παρεκκαλέσαμεν τὸν ἐποιργὸν τῆς δημοσίας ἐπιποδεύσεως, δημοσίες γὴν δεχθῆσαν, μέχρις ὅτου τραπισθῇ η πειθαρχία. Ἄλλ' οἱ φοιτηταὶ ἐπέμενον καὶ ὁ κ. Κρίνος εἶχε τὸν ἐπερβολικὸν ἀξίωσιν, δημοσίη πρωτανεία κλείση τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον ἐπὶ δύο καὶ τοιαὶ ἔτη. Η μὲν πρωτανεία τοιοῦτον δικαίωμα δὲν ἔχει, οὐδὲ Ἀκαδημιακὴ σύγκλητος ἐνεργήσασα μάστιγος μνικροστικής καὶ πειθαρχίας, διότι ὀλόγληδον τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον ἐνέχεται, ἀπεβάντι, διότι τὸ ζήτημα τούτο ἐπερβαίνει τὰ δικαιώματα αὐτῆς. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην διεβιβάσαμεν εἰς τὸ ἐποιργεῖον διὰ τοῦ ιστίγματος, 759 γραμμικοῦ ἔγγραφου. Βεβαίως καὶ η κυβέρνησις καὶ αἱ Πανεπιστημιακαὶ ἀρχαὶ ἔχουσι τὸ καθίκον, δημοσίες διατηρῶσι τὴν πειθαρχίαν, ἀλλαζούσι δέσκολον νὰ κλεισθῶσι σχολεῖα ἑθνικάς ἀνδρικας πληρούντα. Οπωρεῖστοτε ἐπὶ τῆς ἡμέτερας πρωτανείας ἡ παραίτησις δὲν ἔγενετο δεκτή.

Αφ' οὗ δὲ ἡ λατιφὴ αὕτη ὑπόθεσις ἔλαβε, νομίζομεν, διότι δινάμεθα νὰ εἴπωμεν, τίνα πόση τὰ αἵτια. Οὐδεμίαν προσωπικὴν ὑποκίνησιν εἴρομεν, ὡς ὁ καθηγυπτὸς εἰκασεν, ἀλλὰ ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι αἱ ταραχαὶ θεατὴν προσήνοσσαν προελλαγῆσσαν ἐκ τοῦ ὄντυμάτος τῆς φαρμακευτικῆς χημείας. Ουτως ὁ κ. Κρίνος ἐδίδασκε καλῶς φαρμακευτικὴν χημείαν, ἀλλοίοι φοιτηταὶ εἶχον ἀνάγκην ἀπόλυτον τῆς φαρμακοποιίας, ἥν προσκείτο νὰ μετέλθωσιν. Επειδὴ δὲ οὔτοι ἔγένοντο θούθοι φαρμακείων, εἶχον λατκούσι την περὶ τὴν φαρμακοποιίαν, περὶ την

δικαθηγητής τῆς φαρμακευτικῆς χημείας οιστός δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ δοχελῆται. Διὰ τοῦτο δύσκις οἱ ἀνακρινόμενοι φοιτηταὶ ἐπεπλήσσοντο ὑπέρμοιν, διὸ ἀποδοκιμάζουσι διαπρεπῆ καθηγητήν, ἀπεκρίνοντο ποῖον τὸ δῆλος, ἀν λαμβάνομεν σοφά διδάγματα περὶ τῆς ποσότητος τοῦ περιεχομένου νατρίου ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ Ωκεανοῦ, ἐν φόρος γινώσκομεν τὴν κατασκευὴν τοῦ κοινοῦ ἐμπλάστρου (τζιρότου); "Ωστε ἀν ἡδὺν ὑπόθεσις ἔξιητάτο ἐξ ὑμῶν, οὐθέλομεν διατηρῆσει τὸν κ. Κρίνον ὡς καθηγητὸν τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, οὐθέλομεν δύος προσθέσαι ἑτέραν ἔδραν τῆς φαρμακοποίας ἐν τῇ ιατρικῇ σχολῇ." Οὐτως προετείναμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν ἴδρυσιν καὶ δευτέρας ἔδρας, ἀλλ' αὖτις εἴρετο νομικὰς δυσκολίας. Διὰ τοῦτο ἔχομεν τὴν γνώμην, διὰ τοιαῦται σκηναὶ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐπαναληφθῶσιν, ἐφ' ὃσον διορίζομεν θεωρητικὸν καθηγητὰς τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, ἐνφόροι φοιτηταὶ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου ἔχουσιν ἀνάγκην πρακτικῶν γνώσεων. Ἐν τέλει εἶναι δίκαιον νὰ μην μονοεύσομεν, διὸ τὸν κ. Κρίνον κατὰ τὴν δευτέραν ἔξαμνιαν ἀνεπλήρωσεν ὁ ὑφηγητὴς κ. Δαμβέργης.

Οἱ καθηγηταὶ ἔχουσι καθῆκον οὐ γόνον νὰ διδάσκωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ συγγράψωσι πρός εὔκολιαν τῶν ἀκροατῶν. Ἀλλὰ ἐπειδὴ οὗτοι μετὰ γλισχρόν τος μηθοδοτοῦνται καὶ ἐπειδὴ οὐ διπάνη τῆς διηγοσιεύσεως δὲν εἶναι μικρά, πολλοὶ τῶν καθηγητῶν δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκέσσωσι καὶ εἰς τὴν ήθικὴν ταῦτην ἐποχοδέωσιν. Οὐχ ἡτον κατ' ἔτος καθηγηταὶ τινες ἐκδίδουσιν οὐχὶ μικρᾶς ἀξίας συγγράμματα. Κατὰ τὸ λίξιν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπαροντίσασαν εἰς τὴν πρωτανείαν δ. κ. Ἰωάννης Χατζιδάκης τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ Περὶ διαφορικοῦ ὑπόλογισμοῦ, δ. κ. Νεοκλῆς Καζάζης Φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου, δ. κ. Πατσόπουλος Γενικὴν ἴστορίαν καὶ οἱ κληρονόμοι τοῦ Λουκᾶ Παπαϊωάννου τὸν τοίτον τόμον τῆς Ἀνατολίας. Ωσαύτως καὶ οἱ ὑφηγηταὶ ἐδημοσίευσαν σπουδαῖα ἄργα καὶ δὴ ὁ μὲν κ. Πολυγένης Περὶ προτικὸς δγκώδη τόμον, δὲ κ. Καλλιθέας Ἔγχειρισταν τὸν μαθητῶν καὶ παρέστημεν.

Καλλιοντζῆς Περὶ κύλης, καὶ δ. κ. Δαμβέργης Στοιχεῖα χημείας.

ΠΕΡΙ ΥΦΗΓΗΤΩΝ.

"Ἐν δραχῇ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους εἶχομεν ἀποθαυσίσει, ὅπως πέμψωμεν τοῖς ὑφηγηταῖς ἔγγραφον παρακαλοῦντες αὐτοὺς, ὅπως ἀρξωνται τῶν μαθημάτων." Αν μὴ ἀκολούθουν τῇ ἐντολῇ τῆς πρωτανείας, ἀσκοποῦμεν νὰ διαγράψωμεν τούτους ἐκ τοῦ καταλόγου, διτὶς ἡδη ἐγένετο λίαν μακρός. Εἰς τοιαύτην ἀπόθυσιν προέβημεν ἐκ τῆς στοργῆς, ἢν ἔχουμεν πρός τὸν θεσγὸν τῆς ὑφηγεσίας. Διότι δὲν ἔμενον ὡς ὑφηγηταὶ μόνοι οἱ διδάσκοντες, οὐδὲτι αὐτῶν ἕνεκεν εἶναι τύπολοτέρα καὶ αἱ ἐλπίδες τούτων θερμότεραι. 'Αφ' οὖ δὲν δυνάμεθα νὰ βελτιώσωμεν τὸν θεσμὸν τῆς ὑφηγεσίας, ἀς πρόξωμεν τούλαχιστον ὅ τι ἐν αὐτῷ τούτῳ εἶναι ἐφικτόν. 'Αλλὰ κατὰ κακὴν ρῦσαν οὐ ἀπόθασίς ἔμων ἡτο μὲν ἀφέλαιμος τοῖς ὑφηγηταῖς, ἀλλὰ προσέκρουεν εἰς πραγματικὰ κινδύματα. "Αν προυηγούντο πάντες οἱ ὑφηγηταί, ὅπως διδάξωσιν, οὐθέλομεν περιέλθει εἰς ἀμύχανον στενοχωρίαν, μὴ δυνάμενοι μήτε αἰθούσας μήτε ὁρας νὰ παράσχωμεν αὐτοῖς. Τοῦτο δηλοῖ, διτὶς δὲν δυνάμεθα νὰ βιάσωμεν τοὺς μὴ θέλοντας τῶν ὑφηγητῶν νὰ διδάξωσιν. 'Αλλ.' οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι πολλοί, οὐδὲ τινες μετὰ ζήλου διδάχαντες ἀπεγοπεύθησαν.

Τούναντίον πολλοὶ τῶν ὑφηγητῶν δόκνως καὶ μετὰ μακροθυμίας διδάσκουσιν, ὡς ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ δ. κ. Πόροκόπιος Οἰκονομίδης, δ. κ. Μεσολωρᾶς, δ. κ. Ἰγνάτιος Μοσχάκης, δ. κ. Σούγκρας, δ. κ. Ζολάτας καὶ δ. κ. Δέρβος· ἐν δὲ τῇ νομικῇ δ. κ. Δημηδᾶς, δ. κ. Ραΐσης καὶ δ. κ. Πολυγένης· ἐν δὲ τῇ ιατρικῇ δ. κ. Καλλιοντζῆς, δ. κ. Τριάντης, δ. κ. Κατσαρᾶς, δ. κ. Καλλιθέας, καὶ δ. κ. Ρήγας Νικολαΐδης· καὶ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ οἱ κ. Μυλωνᾶς, Σοφούλης, Δαμβέργης, Κουτσούβελης, Καρολίδης καὶ Κρέμος, εἰς οὓς τὴν ἔναρξιν τῶν μαθημάτων καὶ παρέστημεν.

Εἰς τὴν φάλαγγα τῶν νεαρῶν ἐπιστημόνων προσετέθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο δ. κ. Καρνοφύλλης τῆς νευροπαθολο-

γίας, ὁ κ. Χαρομπίς τῆς χειρουργικῆς παθολογίας, ὁ κ. Μπαλάνος τῆς γαιευτικῆς, ὁ κ. Τροχίνης τῆς παθολογίας τῶν παιδῶν, ὁ κ. Φάσιμης τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ὁ κ. Βάζζας τοῦ ποινικοῦ, ὁ κ. Ζαχοῦστος τοῦ διεθνοῦς καὶ ὁ κ. Κωνσταντίνος Τύλλης τοῦ Τομαϊκοῦ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ.

Ἡ θέσις τῶν ἐπιμελητῶν πάντως είναι ὑπερτέρᾳ τῆς τῶν ὑφηγητῶν, διότι καὶ μυθὸν λαμβάνουν καὶ τὰ μέσα τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῶν μορφώστεος ἔχουνται. Διὸ τοῦτα ἔχομεν δι' ἐλπίδος, διτὶ ἐν τῷ μέλλοντι οἱ ἐπιμελητοὶ θέλουσιν ἀποβὴν φυτώριον δοκιμωτάτων καθηγητῶν, ὃν προσλαμβάνονται οἱ δριστοὶ ἐκάστου κλάδου ὑφηγηταί. Ὅτι αἱ ἐλπίδες ἡμῶν δὲν είναι κενά, γίνεται δῆλον καὶ τῶν παρόντων, ὁ κ. Χασιώνης τὴν πεῖραν αὐτοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀφεῖδει εἰς τοῦτο, διτὶ ἐπί τινα ἐπένετο ἐπιμελητῆς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας καὶ ιστολογίας. Νῦν πολλοὶ ἐπιμελητοὶ διακρίνονται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν, ὡς ὁ κ. Ρήγας Νικολαΐδης ἐν τῇ φυσιολογίᾳ, ὁ κ. Ἀραβίδης ἐν τῇ παθολογικῇ χρηματᾷ, ὁ κ. Βαρβούσης ἐν τῇ βιοκτηριολογίᾳ, ὁ κ. Ηλεζόπουλος καὶ ὁ κ. Κωνσταντίνος Λάμπρος ἐν τῇ κλινικῇ. Ὁ τελευταῖος ἔσπευσίσκει καὶ ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐν τῇ χειρουργικῇ κλινικῇ πεπραγμένων. Η ἔκθεσις αὗτη ἐπεδείχθη τῷ διευθυντῇ κ. Ἀρεταῖῳ, διτὶς οὐ μόνον ἐνέκρινεν, ἀλλὰ καὶ παράτρεψε πρὸς ὅμιοσίσκειν, διότι τὸ ἔργον θελεῖ εἶναι ὀφελιμώτατον ὡς ἀποτελούν ἔγχεισίδιον ἀντισπηκτικῆς μεθόδου. Ἡμεῖς ωρὲ φιλόλογοι δὲν δινάρμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τούτου, ἀλλ ἔχάρημεν ἀναγνόντες ἐν τῷ *Centralblatt für Chirurgie* πολλοὺς ἐπαίνους τῷ "Ελληνι" ιατρῷ ἐνεκα τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης ἐκθέσεως. Αυτούγενα δημιώς, διτὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἐπιμελητὴς οὗτος μέλλει νὰ ἔξελθῃ τῆς κλινικῆς, διότι λάγη ἡ θοτεία αὐτοῦ. Διὸ τοῦτο σημφωνοῦμεν τῷ προκατόχῳ ἡμῶν, διτὶ ὁ χρόνος τῆς θοτείας εἶναι βροχής, καὶ προτείνομεν, ὅπως αὗτη γείνη πενταετής. Οὕτω πεποίθαμεν, διτὶ οἱ ἐπιμελητοὶ θέλουσιν

ωφελήσει καὶ ἔαυτοὺς καὶ τὴν κλινικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ἐν τέλει μηνυμονεύομεν, διτὶ μετεβληθέντος τοῦ ζωσιλικοῦ ματάγματος ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ ἀνατομικοῦ φροντιστηρίου κ. Καλλιβακάς διωρίσθη διευθυντὴς αὐτοῦ μέχρι διορισμοῦ καθηγητοῦ.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ.

Ἐν τῷδε τῇ αἰθούσῃ δύο ιατροί μάγνες κατὰ τὸ λᾶξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπελέσθησαν, ὁ Συμβολίδειος καὶ ὁ Κοττίγκειος. Ἐν ἑκατέρῳ εἰσηγητῷ ἡτο ὁ κ. Μαγγίνας. Τοῦ πρώτου κριταὶ ἦσαν ὁ κ. Ἀρεταῖος, ὁ κ. Μαγγίνας καὶ ὁ κ. Πανόπουλος. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἶχον περιῆλθη πέντε ἔργα, ἐξ ᾧ τὸν μὲν ἐκ χιλίων δραχμῶν ἐνθύργευσιν ἔλαβε τὸ Ηερὶ μηχοδίματος, οὐδὲ συγγραφεῖς ἡτο ὁ κ. Λάμπρος, τὴν δὲ πεντακοσιόδραχμην τὸ Ηερὶ ἀρχαὶ γυναικολογίας τοῦ ἐν Κωνσταντίνοπόλει ιατροῦ κ. Χροστίδην, ὃς ἐγνώσθη ἐκ τῶν δεκτίων, ἀπερ ἀπευθύναγκεν ὁ σεβαυτὸς πρόεδρος τῆς ιατρικῆς ἐταιρίας κ. Κωνσταντίνος Βούσάκης. Τὸν δὲ ἔτερον ἀγῶνα ἰδούσιν ὃ ἐν Βοστώνῃ τῆς Ἀμερικῆς ἐπιφανῆς ιατρὸς κ. Cotting. Κριταὶ τοῦ μάγνος ἦσαν ὁ κ. Μαγγίνας, ὁ κ. Αναγνωστάκης καὶ ὁ κ. Κατερηνόπουλος. Τὸ γέρας ἔλαβεν ὁ κ. Γ. Φωκᾶς γράψας Ηερὶ γρίπη πεποίθατει. Ὁ διαγωνισμὸς οὗτος παρέσχεν ἀφορμὴν τῷ διαπρεπεῖ καθηγητῷ κ. Μαγγίνῳ, ὅπως ποιῆσῃ ιδίαν περὶ τῆς νόσου ταύτης μελέτην, ἥτις ἔχει οὐχὶ μικρὸν ἀξίαν.

Ἐν τέλει μηνυμονεύομεν, διτὶ ἐτελέσθησαν οἱ διαγωνισμοὶ τοῦ δοιδίρου Παπαδάκη, Μαυροκορδάτου καὶ Κρίτου πρὸς ἀπονομὴν ὑποτροφίῶν καὶ προσκηρύχην ὁ Λασάνειος δραματικὸς μάγος.

ΠΕΡΙ ΚΑΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΩΡΕΩΝ.

Ηαρά τοῦ κληρονόμου τοῦ μακαρίτου Θεολόγη ἐλάσσονεν εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας δραχμῶν καὶ παρὰ τοῦ ἐν Λειψίᾳ ἡμετέρου προξένου κ. Φωκίωνος Παπᾶ ἐκ τῆς κληρόνομίας

τοῦ δοιδίμου Σφογγοπούλου, οὗ τὴν εἰκόνα τὸ ἔθνικὸν Πανεπιστήμιον κατεσκείασεν, Ρουμανικὰ χρεώγραφα. Ταῦτα πειληθέντα ἔδωκαν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ἔθνικοῦ Πανεπιστημίου δραχμὰς 63.895,50.

Πρὸς δὲ ἡ Αγγελικὴ Παπάζογλου ἀποβιώσασσα κατέστησε τὸν ἔκαστοτο πρύτανιν τοῦ ἔθνικοῦ Πανεπιστημίου σύμβουλον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτῆς διατίθεσον καὶ κατέλαπεν αὐτῷ ὡς κληροδότημα 1500 δραχμὰς κατ' ἕτος πρὸς πλουτισμὸν τοῦ παθολογικοῦ ἀνατομείου. Λί δὲ οἰκογένειαι δύο δοιδίμων τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητῶν, τοῦ Καστόρη καὶ τοῦ Ηάλλη, παρέδωκαν πλεῖστα βιβλία ὑπὸ ἐκείνων κληροδοτηθέντα τῷ Πανεπιστημίῳ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ Πανεπιστημίου εἴρομεν πλήρη ἀταξίαν καὶ ἀκοσμίαν, ἥτις πρέβαινε μέχρι θρασύτατος καὶ αὐθαδείας. Ἐπειδὴ οἱ ἔκαστοτε πρυτάνεις ὄντες ἀνδρες διαπρεπεῖς καὶ πολυύσχολοι γάρ τον διάγονον χρόνον ἐδαπάνων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, οἱ ἐν τούτῳ ὑπάλληλοι ὑπέλαβον ἑαυτούς ὡς κυρίους τῶν ἐποθέσεων καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἐν μὲν τῇ συγκλήτῳ ὁ κ. Ἀρεταῖος ἦ ἀλλος τις φειδωλὸς συγκλητικὸς ἡγωνίζετο πρὸς διάσπασιν διάγων δεκάδων δραχμῶν, ἐν φῷ οἱ ὑπάλληλοι ἀνει σύδενδρος περιορισμοῦ καὶ ἀνει σύδενδρος ἐλέγχου ἐδαπάνων καὶ διεσπάθουν περιουσίαν, ἢν ἔξοχοι καὶ δοιδίμοι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἀνδρες κατέλαπον πρὸς υεγάλους ἔθνικους καὶ ἐπιστημονικοὺς σκοπούς. Καὶ δῆμος οἱ τοιοῦτοι ἀνεπιτίρητοι καὶ ἀνεξέλεγκτοι ὑπάλληλοι ἀπὸ χρηστοῦ τοῦ συνειδότος συγχώνικος ἡξιοῦντο καὶ ἐπαίνων παρὰ τῶν πρυτάνεων, ὥπερ ἐθούσαν τούτους ἔτι μᾶλλον. Οὕτω δὲν ἐδαπάνων δι' ἐντολῶν ἦ ἐνταλμάτων τῶν πρυτάνεων, ἀλλὰ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς. Οὔχι πρὸ τῶν δαπανῶν, ἀλλὰ μετ' αὐτὰς οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι ὑπέβαλλον τῷ πρυτάνει πολλὰς δεκάδας ἐνταλμάτων ἐκλέγοντες καταλάλους ἴρχολογικὰς στιγμὰς τούτου. Συνιθέστερον κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην αὐγούστου

διλ. κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς πρωτάνειας ἡμέραν ἐπεσώρευον ἑκατοντάδας τοιούτων ἔγγραφων πρὸς ὑπογραφὴν. Ο πρύτανις, δοτὶς οὐδεμίαν ὑπόνοιαν εἶχε συλλαίψει περὶ τῶν λογιστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἔσπενδεν, δπως ἀποθέσῃ τὸ πρυτανικὸν βάρος, ὑπέγραψεν ἀβασανίστως, δις δύναμαι νὰ κυρώσω δι' ἐνδε παραδείγματος. Υπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας εὑρέθησαν ἐντάλματα τριάκοντα περίπου χιλιάδων δραχμῶν, ἐν οὓς οὐτε δύναμα ἐνεγράφετο, οὐτε ἡ αὐτία τῆς δαπάνης, οὐτε δικαιολογητικὰ ὑπῆρχον, ἀλλὰ ἐσόμειοντο ἀπλῶς εἰς διαφόρους δικαίους χοντρούς. Ἀντὶς οὗτος νὰ ἐπιτρέψῃ τοσαύτην ἐλευθερίαν τοῖς οἰκονομικοῖς ὑπαλλήλοις, ὄλοκληρος ἡ περιουσία τοῦ Πανεπιστημίου ἥθελεν ἐποστῆ τὸν μέγιστον κίνδυνον. Καὶ λοιπὸν αἱ τριάκοντα χιλιάδες δραχμῶν ἐν τῷ καλομένῳ Βιβλίῳ ταῦτα εἶχον σημειωθῆναι ὡς πλημώθεισαι καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰκονικῶν τούτων δαπανῶν στυνήθησαν τὰ δύο δάνεια, περὶ ὧν εἴρητο. Σφραγίσαντες δῆμος τὸ ταρεῖον ἥδυντιμην νὰ καταδείξωμεν, δητὶ τὸ ποσὸν τοῦτα δὲν εἶχε πληρωθῆναι, δὲ ταμίας δικαιολογούμενος εἶπεν, δητὶ τὰ μὴ πληρωθέντα ἔγραψεν ὡς πληρωθέντα κατὰ τὶς λογιστικὰ σύστημα. Ἐστω. Ηαρηλθεν δῆμος ἐν ὄλοκληρον ἔτος καὶ ἐκ τῶν διαφόρων δικαιούχων οὐδεὶς προσῆλθεν, δπως αἴτηση τὰ διφειδόμενα, ἐν φῷ οἱ ἔχοντες λαμβάνειν παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου οὐδεμίαν ἡμέραν ἀφίνουσι νὰ παρέλθῃ.

Τῆς περιστάσεως ταύτης ἐμνημονεύσαμεν, οὐχὶ δπως δεῖξωμεν καταχρήσεις, περὶ δὲν λέγομεν ἐν τοῖς ἐπομένοις, ἀλλὰ δπιος κινδύσωμεν δι' ἐνδε παραδείγματος τὴν ἀκοσμίαν τῶν λογιστικῶν γραφείων τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ σύστημα τῆς ἐκδόσεως ἐνταλμάτων κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς πρωτάνειας εἶχεν οὐτοῦ διζωθῆναι ἐν τοῖς οἰκονομικοῖς ὑπαλλήλοις, ὥστε ὁ λογιστὴς κ. Χριστόπουλος καὶ περὶ συγχώνικος προφορικῶς ἡ ἔγγραφιας ἴφ' ἡμῶν ἐπιτηρώμενος καὶ ἀπαξιεῖται εἰς πρόστιμον ὑποβληθείς¹, δῆμος δὲν ἥθελπε νὰ ἐκ-

¹ Ηρὸς τὸν λογιστὴν τοῦ Πανεπιστημίου.

‘Απειράκις σᾶς ἀπηγορεύσαμεν καὶ προφορικῶς καὶ διὰ τοῦ ἐπ’ ἀ-

δώσῃ έντάλματα, μέχοις δτου δ νέος ταμίας κ. Τριγγέτας διεκύνουξεν, δτι ούδεμίαν πληρωρίην ποιεῖ άνευ έντάλματος.

Μόνην αι άνωμαλίαι αἴται άνει τῶν καταχοΐσθεων ήσαν ίκαναί. δπως πανθώσι τοιοῦτοι υπάλληλοι. Διὰ ταῦτα δ μὲν ταρίας κ. Λίσωπος παρεπέμψθη εἰς τὸ δικαστήριον, δ δὲ λογιστὴς κ. Χριστόπουλος δι'έπανειλημένου ἐγγράφου τῆς πρυτανείας καὶ ἀποφάσεως τῆς συγκλήτου ἐπαύθη. Ήρδε δὲ κατέσχουμεν τὴν απηματικὴν αὕτου περιουσίαν καὶ ἔδωκαμεν τῷ δικηγόρῳ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Δαμασκηνῷ τὴν ἑντολήν, δπως ἐνεργήσῃ κατ' αὕτου πᾶσαν νόμιμον καταδίωξιν. Ωσαύτως καὶ διὰ τῶν σχολῶν ὑπέβαλε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ διὰ τῶν ἀνωμαλιῶν, δτι ὑπεβάλλοντο φοιτηταὶ εἰς ἔξετάσεις άνευ διπλούπου. Εἶντεινομεν, δτι ὑπάλληλος πεπειραμένος καὶ εὑπειθής πρὸς τὰς Πανεπιστημιακὰς ἀρχὰς ἀπεμακρύθη τῆς ὑπορροσίας.

Μετὰ τὴν παῦσιν τῶν εἰρημένων υπαλλήλων δὲν ἦτο εἴκολον νὰ εὑρημεν ἄλλοις, κατ' ἔξοχην δ' οἰκονομικοῖς. Βεβαίως πολλοὶ γὰρ ἔχοντες λογιστικὰς γνῶσεις ἔθηρευον τὴν θέσιν τοῦ ταμίου, ἀλλ' ήμεῖς καὶ ἐν τῇ συγκλήτῳ καὶ ἐν τῷ ὑπουργείῳ ἔδηλώσαμεν, δτι οὐδένα συνιστῶμεν, δπως γὰρ δέσμωμεν υπόστασιν εἰς τὴν διαδοάν, δτι συνεβαλόμεθα

πιθ. ⁶⁴³ οὐκέτεροι ἐγγράφου νὰ γὴ κάμπτε πληρωμὰς άνευ ἐκδόσεως ἐνταλμάτων. Ἐπειδὴ δμως ὥμεις παρὰ τὴν ἡγιανήν ἀπαγόρευσιν ήμδην ἐπὶ τῆς προκαμένης περιτίθεσις καὶ ἐν διὰ ἐγινώσκετε ἐκ τοῦ ἐγγράφου τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου, δτι δὲν γίνεται τακτικὴ καταμέτρησις τοῦ φωταερίου, ἐπληρώματε εἰς τὴν ἐπαγγείαν τοῦ ἀεριόφωτος 2000,30 περίπου δρυχμάς, διὰ τοῦτο δὲ πληρωμὴ αἵτη ἐπιβαρεῖται ἵμις προσωπικῆς καὶ παρακαλεῖται νὰ καταθέσητε τὰ χρήματα ἐν τῷ ταμείῳ. Ἐπειδὴ δὲ συγχρόνως ἴδειξατε ἀπειθεῖαν πωλήσαντες τὰ ἐσχάτως ἐκ τῶν τοκομερίδων διαφόρων μετοχῶν εἰσπραχθέντα 1227 εἰκοσάδημαγκα ἀνευ τῆς ἡμετέρας ἑντολῆς καὶ τυκρίσεως, διὰ ταῦτα, ἔχοντες ὑπ'όρει τὸ ἀριθ. 17 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Διοικτηρίου τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὰς υχετικὰς διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, σᾶς ἐπιβάλλοντες πρόστιμον ἐκ δραχ. 50. Ἐν περιπτώσει δὲ ὑποτροπῆς, σᾶς καδιστῶμεν γνωστον, δτι οὐλορεν ζητήσει παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ τὴν ἀπόλυτην σας.

Ἐν Ἀθήναις τῷ 14 Ιανουαρίου 1891.

Ο πρύτανης
Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

πρὸς παῖσιν τοῦ ἑνὸς χώριν ἄλλου. Καὶ ἐγγράφως δμως καὶ προφορικὲς παρεκαλέσαμεν τὸν ὑπουργὸν τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως δπως διογίσῃ λογιστήν, διότι δὲν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀνωμαλία ἐπιτείνεται. Τοῦτο δμως δὲν ἐπετείχθη, διότι οἱ ἔχοντες λογιστικὰς γνῶσεις ἔστεροιντο τῶν προσόντων. Διωρίσθη δμως ταμίας δ κ. Τριγγέτας καὶ γραμματεὺς τῶν σχολῶν δ κ. Φαρμακόπουλος. Άμφοτεροι ἔχουσι ζῆλον ὑπὲρ τῶν καθηκόντων αὐτῶν καὶ ἐλπίζουμεν, δτι θέλουμεν μηρφωθῆν ἀγαθοὶ καὶ χρηστοὶ υπάλληλοι. Ἀλλως δὲ είναι κάτοχοι ἀνοτέρων ἐπιστημονικῶν γνῶσεων, οἵτινες ἐμπνέουσι τὴν πεποίθησιν περὶ τῆς τιμίας αὐτῶν διαχειρίσεως. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀρχαῖοι υπάλληλοι ἐπαύθησαν, δημοτονεία εύρεθη ἐν πολλαῖς στενοχωρίαις, ἀλλ' ἀνεκούφισαν ταύτην οἱ δύο γραμματεῖς, πρῶτον μὲν δ ἐντιμος λόγιος κ. Ἀριστομένης Ηροδελέγιος, εἰτα δὲ δ δραστηριώτατος νέος κ. Κωνσταντίνος Πολυγένης, δοτις ἐπὶ μαρτυρίων χρόνον ἀνεπλήρωσε καὶ τὸν λογιστήν. Ἐκατέρῳ τούτων ἐκφοάζουμεν τὰς ἡμετέριες εὐχαριστήσεις. Ωσαύτως είναι δίκαιον νὰ ἀπονείμωμεν δημοσίᾳ τὸν ἔπαινον τῷ κ. Κ. Ξανθοπούλειδη, δστις γνώσκον τὴν Πανεπιστημιακὴν ὑπηρεσίαν μετὰ ζῆλου ὑπὲρ αὐτῆς εἰργάσθη.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Τὸ φιλολογικὸν φροντιστήριον κατὰ τὸ ληξιανὸν Ἀκαδημιακὸν ἔτος ἐλειτοργούσεν, εἰ καὶ οἱ καθηγηταὶ ζῶσιν βραδέως διαθίσθησαν. Διότι κατὰ τι μέτρον οἰκονομίας οὗτοι δὲν ἐμπιθοδοτοῦντο ἐφ' ὀλόκληρον τὸ ἔτος, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἐννέα μῆνας, οἵτινες ἐνίστε ἐγίνοντο πολὺ ὀλιγώτεροι δι' οἰκονομίαν διὰ διέλειαν. Καὶ δμως τὸ φιλολογικὸν φροντιστήριον είναι τὸ ἀριστον, εἰξ δπων ἔχει διαλογικὴ σχολὴ. Διότι οἱ μέλλοντες καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι γυμνάζονται μετὰ ζῆλου ὑπὸ πεπειραμένων καθηγητῶν ἐν τῷ ἔργῳ, δπερ σκοποῦντι νὰ μετέλθωσιν. Ἀλλ' διάκοσμία τῆς παύσεως καὶ ἀναδιορισμοῦ οὐθι, διότι δι 'Α-

καδημιακή σύγκλητος δινεδέξατο τὴν ὅλην δυτικήν τοῦ φροντιστηρίου.

Περὶ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖον, διπέρ αὐτῆς εἰρεται οὐ μεγάλωδωρία τοῦ δειμανίστου Σίνα, δι' ἐλλειψίν χρημάτων οὐδεμία φροντίς εἶχε ἀπόθη, εἰ καὶ ὁ πρώτης διευθυντὴς κ. Κοκκίδης πολλάκις εἶχε ποιήσει τὰς ἀναγκαῖας παραστάσεις. Κατὰ τοῦτο ὁ κ. Αἰγινάτης ἐγένετο εὔτυχέστερος, διότι ἡ Ἀκαδημιακή σύγκλητος ἐπὶ τῆς προκατόχου προτανείας εἶχε ψηφίσει δέκα χιλιάδας δραχμῶν πρὸς μεροῦν δραχμῶν. Ἐπειδὴ διως τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐπέρικεσεν, ἐπὶ τῆς ἡμετέρας προτανείας τὸ Πανεπιστήμιον προσήνεγκεν ἄλλας ἔξ. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἥδυνθη ὁ φιλότητος καὶ φιλόπονος διευθυντὴς καὶ τὸ καθίδρυμα νὰ ἐπισκευάσῃ καὶ ὅλγα δργανα νὰ ἀγοράσῃ. Τὸ διστηροσκοπεῖον ἀνήκει εἰς τὸ ἔθνος καὶ οὐχὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ διως ἡ Ἀκαδημιακή σύγκλητος μετὰ γενναίτητος προσήνεγκεν, ὅ τι δύνατο. Νῦν ὑπολείπεται, δπως πλούτος δμογενῆς συνδέων τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τοῦ δειμανίστου Σίνα προρηθεύσῃ τὰ ἀναγκαῖα τιλεσκόπια τῷ κ. Αἰγινάτῃ, διτὶς ἔχει τὸν ζῆλον, δπως ἐπιστημονικῶς ἐργασθῇ. Ὁπωδήποτε ἐκ τῶν ἐνόντων οὗτος ἐποίησε καὶ ἀστρονομικὰς καὶ μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις. Εἰ καὶ αἱ δινοχέρειαι εἶναι μεγάλαι, οὐχ ἦττον ὁ κ. διευθυντὴς εἰργάσθη πρὸς ἐπίτευξιν ἐκδόσεως ἡμεροτίου διεθνοῦς μετεωρολογικοῦ δελτίου.

Ωσαύτως μετὰ ζῆλου μεγάλου ὁ διευθύνων τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἐργαστήριον καὶ μονοεῖον κ. Κλέον Στέφανος ἐποίησε πολλὰς κεφαλομετρικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ ἔγχωρίων καὶ ἀλλοδαπῶν καὶ ἐπλούτισε τὸ μουσεῖον αὐτοῦ δι' ἀρχαίων κρανίων, δι' ὃν ὁ πολυτιστὸς οὗτος ἀνὴρ πειρᾶται, δπως λύσῃ πολλὰ ζητήματα ἀναγέμνενα εἰς τὴν ιστορίαν, τὴν ἔθνολογίαν καὶ τὴν κοινωνιολογίαν. Ἄλλ' εἶναι οὐδὲ καιρός, δπως ἡ κυβέρνησις ἡ ἀρχαιολογικὴ ἑταῖρία φροντίσῃ περὶ τῆς διασώσεως τῶν λειψάνων τῶν Θηβαίων ἱερολοχιτῶν τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ πεσόντων, ἀπέρ πρὸς ἡμέτερον ὄντιδος φθείρονται ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἔδαφους καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἄλλα καὶ ἀν μὴ ἄλλος φρον-

τίση περὶ αὐτῶν, νομίζομεν, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Ηανεπιστήμιον δύναται νὰ παράσχῃ τῷ κ. Στεφάνῳ τοὺς πόρους πρὸς διατήρησιν τῶν λειψάνων τῶν ἡρώων ἐκείνων, οἵτινες, ἀφ' οὐ ἐσφάγησαν γενναῖος ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῆς Ἑλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, δύνανται νῦν νὰ κληθῶσιν ὡς ἀψειδεῖς μάρτυρες ἐν ταῖς κρανιοσκοπικαῖς ἀνακρίσεσι τῶν ἔθνολογικῶν δικαστηρίων, δπως μαρτυρήσωσι τὴν ταέτοτητα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Καὶ εἰς τὸ Φυσιογραφικὸν μονοεῖον διὰ τῆς μερίμνης τοῦ σεβαστοῦ ἔφόρου κ. Ἡρακλέους Μητσοπόλου προστέθησαν πολλὰ εἰδη ζῴων. Ἄλλα πρὸς κτηνιανὰ πλειόνων εἶναι ἀνάγκη γενναῖας συνδρομῆς τῆς Κυνερνίσεως, ἵν μπὸ μακροῦ χρόνου αἴτει ὁ φιλόπονος ἔφορος καὶ ἐπερ ἵς καὶ ἡγεῖς ἴμοῦμεν φωνήν.

Ἐν δὲ τῷ Ἐργαστηρίῳ τῆς πειραματικῆς φυσικῆς ἡσκήνησαν πολλοὶ φοιτηταὶ ἐν τοῖς πειράμασι τῆς ὀπτικῆς. Συγχαίρομεν δὲ τῷ διευθυντῷ τούτου κ. Ἀργυροπούλῳ, ὅτι ἐπενόπτει ἀπλουστάτην σισκευήν, δι' ἣς ἀποδεικνύεται πειραματικῶς, ὅτι τὰ πικνότερα σώματα δὲν εἶναι πάντοτε καὶ τὰ θλαυτικότερα καὶ τάναπαλιν. Εἰς πάσιας τὰς εργασίας ὁ διευθυντὴς ἔχει ἐπίκουρον τὸν φιλοπονώτατον καὶ εὐφνέστατον ἐργοστασιάρχην κ. Οίκονόμου, διτὶς πρὸς ὀλίγου διορισθεῖς ἐν τοῖς πρώτοις ἐπεσκεύασε πολλὰ ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα μετεποίησεν.

Τοῦ Ἀνατομικοῦ φροντιστηρίου οἱ φοιτηταὶ ὑπέστησαν μεγάλην ζημίαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίου Λούκη Παπαϊωάννου. Ἄλλ' ὁ κ. Καλλιθωκᾶς διὰ μεταβολῆς τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος γενόμενος διευθυντὴς τοῦ φροντιστηρίου εἰργάσθη ἐκ τῶν ἐνόντων μετὰ ζῆλου πρὸς πλάνηστιν τῆς Ἑλλείης. Τούτῳ παρέσχομεν καὶ τοὺς ἀναγκαῖους πόρους, δπως αἱ δασκάλεις γένονται δύον οἵδν τε τελειότεραι. Περὶ δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους διορισθεῖς ἐπιμελητὴς τοῦ ιστιολογικοῦ τυμπάνου ὁ κ. Πομάνης εἰργάσθη μετὰ ζῆλου.

Ἡ δὲ Ἀστεροκλινικὴ διευθύνομένη ὑπὸ τοῦ ἔξοχου καθηγητοῦ κ. Δ. Ὁρθονίδου παρέσχεν τιμητικὴν συνδρομὴν εἰς

3534 δοθενεῖς, οἵτινες προήρχοντο ἐκ τῶν διαφόρων τυμάτων τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων. Ἐνταῦθα ἡσκήθησαν πλεῖστοι διδάκτορες τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ως δὴ λογίγιον γίνεται ἐν τῇ συναπτομένῃ ἐκθέσει.

Καὶ ἐν τῷ Μαΐευτῳ φίφῃ, ὅπερ διευθύνει ὁ φιλόπονος κ. Κόνσολας, καταβάλλεται ἡ προσίκουσα μέριμνα. Ἐν τούτῳ ἔξετελέσθησαν 66 τοκετοὶ καὶ ἑνεργάζονται 15 μαθητριαὶ, αἵτινες διήνυσαν τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν αὐτῶν διδασκαλίαν.

Τὸν παθολογικὸν ἀνατομεῖον, ὅπερ διευθύνει ὁ διαπρεπὲς καθηγητὴς κ. Χασιώτης, τὸ Πανεπιστήμιον ἐδαπάνησεν ἐπὶ τῆς πρωτανείας ἡμῶν οὐχὶ δάγκα χρήματα· διότι ὁ διευθυντὴς καὶ οἱ νεαροὶ ἐπιστήμονες, ὁ κ. Λαζαρίδης, ὁ κ. Παύπούκης, καὶ ὁ κ. Κοτάνωφ, οἱ ἀνίκοτες εἰς τὸ παρόρτυμα τοῦτο τοῦ Πανεπιστημίου, μετ' ἀκριβοῦς ἐπιστημονικοῦ ζήλου ἔργαζονται, ώς τοῦτο παρεπομπαὶ εἰς αὐτοφίας. Ἐν τούτῳ ἡσκήθησαν 138 τριτεῖς φοιτηταὶ περὶ τὰ ιστολογικὰ καὶ μικροβιολογικὰ καὶ πλεῖστοι ἀλλοι τεταρτοετεῖς περὶ τὴν παθολογικὴν χημείαν. Εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο παρέσχομεν δύον πρινανάμεθα συνδρομήν, διότι παρ' αἴτοῦ ἡ ἐπιστήμη πολλὰ προσδοκεῖ ἀναγόμενα εἰς τὴν νόσων διάγνωσιν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΓΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἡ ἀνακάλυψις τῆς ιδιοποιίσεως οὐχὶ μικρῶν ποσῶν τῆς Πανεπιστημιακῆς περιουσίας ἐγένετο ὅλως κατὰ τύχην· δηλ. αἰτίσιμης περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔπους, ὅπος ἵδω τὸ βιβλίον τῶν καταθέσεων παρὰ τῷ Ἑθνικῷ Τραπέζῃ, μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως παρετίθησα. ὅτι ὁ ταυτὸς κ. Κ. Λισσόπος εἶχε δανεισθῆν κατὰ γένεν τὴν 22 Αὔγουστου τοῦ 1890 δραχμὰς ἔξικοντα χιλιάδας, κατὰ δὲ τὴν 31 πεντάκοντα εἰς δύο δόσεις. Τὰ δόνεια ταῦτα καὶ κατ' ἔχοχην τὰ δύο τελευταῖα ἐφάνησάν μοι σκανδαλώδη, καθ' ὃσον γετ ὀλίγης ὥρας ἤρχετο ἡ ἐμὴ πρωτανεία γετὰ πολλῶν δεκάδων χιλιάδων δραχμῶν καὶ αἱ παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου ἀπαιτήσεις δὲν ήσαν σεναδάμηματικαί, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον βυθούματα

καὶ συνδρομαί, οἵτινες ἔδεναντο νὰ πληρωθῶσιν ἀνευ ἔσπειρμένων δανείων. Ἐκπλαγεὶς δοιπόνη πρώτησα τὸν πρόφην ταμίαν, τίς ἀνάγκη ἐπέβαλε τὴν τυλικούτων δανείων σύναψιν. Οὕτος κατ' ἀρχὰς ἐπεδείκνυε μοι μικράς πληρωμᾶς, αἵτινες δὲν ἦσαν ἱκαναί, ὅπως δικαιολογήσωσι μεγάλα δάνεια. Καὶ ὅμως καὶ αὐταὶ αἱ μικραὶ πληρωμαὶ εἶχον ἐγγραφὴ ὡς γενόμεναι, ἐν ὃ δὲν ἐγένοντο, ὡς βραδύτερον καὶ δι' αὖτης τῆς δημολογίας τοῦ κ. Λισσόπου ἐθεβαίωθη.

Ἐπειδὴ δοιπόνη αἱ πραγματικαὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀνάγκαι δὲν ἀπήτουν δάνεια, δ. κ. ταμίας ἐν ταῖς διοικητικαῖς ἔμοι ἀνακρίσει κατέθηγεν εἰς σόφισμα εἰπών, ὅτι τὰ λογιστικὰ βιβλία δὲν δύνανται νὰ κλείσωσιν ἀνευ λογιστικοῦ περισπελματος. δηλ. κατὰ τὴν 31ην Αὔγουστου ἐκάστου ἔτους ὁ ταμίας ὀφεῖλε νὰ ἔχῃ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ πάντα τὰ χρῆματα, δουδύποτε καὶ ἀν ὀφεῖλη καὶ δποτεδήποτε καὶ ἀν ὧσιν ἀπαιτητό, καὶ πρὸς τῷ ἀργυρῷ τούτῳ καὶ περίσσεια τί. Ηροσέθετο δέ μοι μετὰ πολλοῦ τοῦ μειδιάματος, ὅτι τοιτ' αὐτὸν θέλω πράξει καὶ ἔγω αὐτός, ὡσεὶ ἡθελε νὰ μοι ὑποδείξῃ, ὅτι τοῦτο εἶναι χάρις τις εἰς τὸν ἐκάστοτε πρυτάνειας. Ἐπειδὴ δὲν ἀπόκρινεις αὖτη ἐφάνη μοι ἀπίθανος, πρώτησι πάλιν τὸν ταμίαν. Ἐάν οὗτος ἔχῃ, διατί δὲν ἔλαβεν δάνκηρον τὴν περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπως ἐπιδείξῃ μεῖζον λογιστικὸν περίσσεια; Ήρός δὲ παρεπήρυσα τῷ ταμίᾳ, ὅτι τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐνίστε δὲν δύναται καὶ νὰ δανείζηται, ὅπως ἐπιδείκνη ἀργιστικὸν περίσσεια. Ήρός ἐνταῦθα οὐκονομεῖται ἡ λογιστικὴ αὖτη ἀνάγκη; Ήρός τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ ταμίας ἀπεκρίθη, ὅτι τὰ Πανεπιστημιακὰ βιβλία εἶναι συντεταγμένα διπλογραφικῶς, ἐν ὃ δὲν εἶναι τοιαῦτα τὰ τοῦ δημοσίου. Καὶ ὅμως τὰ διπλογραφικὰ βιβλία τοῦ ἡμετέρου ταμίου οὐδὲν ἀλλο ἢ τὸ ὅ δικιοστέλειδον φυλλάδιον, ώς ἡ πρώτη ἔξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἐθεβαίωσε διὰ τῶν ἔξης· «Ἐάν ἐπηρούντο τὰ κεκανονισμένα διὰ τὰ ταμεῖα βιβλία, ἀπλοῦν βλέψα ἐπ' αὐτῶν προκει διὰ νὰ λάβῃ τις τὰς πληροφορίας ταύτας καὶ ἵσως θὰ ἢ τὸ περιττὸν ἀντιληφθεῖ εἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπείας, ἀλλ' ἀτεχός, ώς μὴ ὄφελεν, σέτε βιβλίου πρωτοσημείωσες; οὔτε καθημε-

ρινόν, ούτε καθολικὸν βιβλίον τηρεῖται ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ μόνον δὲ βιβλίον, ὅπερ εἴρομεν, εἶναι βιβλίον της «Ταμείου βιβλίου» καλούμενον, ἐνῷ λίαν συνεπτυγμένως ἐγγράφονται εἰς χρέωσιν μὲν τοῦ ταμείου τὰ ἐκδιδόμενα διπλότιπα εἰσπράξεως, εἰς πίστωσιν δ' αὐτοῦ τὰ ἐκδιδόμενα χρηματικὰ ἐντάλματα, εἴτε ἔξωφλημένα εἴτε ἀνεξόφλητα, οὕτω δὲ καὶ τὸ μόνον τοῦτο βιβλίον, ὃς τηρεῖται, ἀχροντον κρίνεται ἡ μᾶλλον ἐπιπροσθεῖ τῷ ἐλέγχοντι τῆς δάλθος καταστάσεως τοῦ ταμείου, ἀφ' οὗ διὰ τῆς καθημαθείσης πρωτοφανοῦς μεθόδου τοῦ καταχωρίζειν καὶ τὰ ἔξωφλημένα καὶ τὰ μὴ ἔξωφλημένα χρηματικὰ ἐντάλματα εἰς πίστωσιν τοῦ ταμείου ἀλλοιοῦνται τὰ πραγματικὰ ἐπόλοιπα ἐλαττούμενα κατ' ίσον ποσὸν τῶν μὴ πληρωθέντων εἰς τοὺς δικαιούχους.»

Κατενόουν βεβαίως, ὅτι αἱ ἀποκρίσεις τοῦ κ. Λιούποι ποσαν ἀπατηλαῖ, ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ κυρώσω τὰς ὑπονοίας γου διὰ τῆς γνώμης ἀνδρὸς ἔχοντος αὐθεντικὸν κύρους. Εκάλεσα λοιπὸν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς πρωτανείας τὸν τότε γενικὸν γραμματέα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κ. Παναγιώτην Νικολόπουλον. Καὶ πρὸ τούτου ὁ ἀνικρινόμενος ταμίας ὠψολόγησεν, ὅτι τὰ βιβλία λογιστικῶς δὲν δύνανται νὰ κλείσωσιν ἀνευ λογιστικοῦ περισσεύματος καὶ ὅτι ἐγράφεν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ταμείου ἐντάλματα ὡς δῆθεν πληρωθέντα. Ἀλλ' ὁ γενικὸς γραμματεὺς μετὰ παρρησίας τιμώσης τὸν ἐξόχον τοῦτον οἰκονομικὸν ὑπάλληλον ἀπεφάνθη, ὅτι τὰ λογιστικὰ βιβλία κλείσουσιν, ὡς πράγματι ἔχουσι, καὶ ὅτι ἡ ἐγγραφὴ ἐν λογιστικοῖς βιβλίοις πληρωμῶν μὴ τελευθείσῶν εἶναι ποινικῆς καταδιώκτης.

Ἀφ' οὗ δ' αἱ ὑπονοίαι μου ἐστηρίχθησαν διὰ τοῦ κύρους τοῦ ἀνωτάτου οἰκονομικοῦ ὑπάλληλου, κατήγγειλα τὸν πρώτην ταμίαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καταλείποντας αὐτῷ τὴν ἀπόφασιν, ἵνα θέλῃ νὰ παύσῃ ὑπάλληλον ἐμπορεύμενον τὰ Πανεπιστημιακὰ χρήματα. Συγχρόνως μάνιγγειλα τῇ συγκλήτῳ τὸ γεγονός παρακαλῶν αὐτήν, ὅπως φροντίσῃ περὶ τῆς ἔξασθαλίσεως τῶν συμφερόντων τοῦ ἀμετέρου καθιδρύματος. Άγ τὸ πρᾶγμα ἐμενεν

ἐνταῖθα, τῷ ταμίᾳ ἀθελεν ἐπιβληθῆ τιμωρία τις, ἥτις ἀργοῦσει εἰς τοιαῦτα διμαρτίματα. «Ἄγ ἡ θέσις τοῦ κ. Λιούποι ἐδεινόθη, τοῦτο ὑφεῖται εἰς τὸν ἀπερίσκεπτον αὐτοῦ ὄραστητα· μίστι ἐγένεται δὲ ἀνωνύμων ἐπιστολῶν ἡ έδραιζεν ἐν τῷ διηγοσογρυφίᾳ, πρὸ πάντων δὲ τῶν καθημητῶν ἐδάκρυε διὰ τὴν συκοφαντίαν καὶ ἦτε μεγαλοφώνως ἐλεγχον καὶ καθῆλον τὴν κοινωνίαν κατεδημαργάργει διάνυρόπων συνδεσάντων τὰ συμφέροντα αὐτῶν μετὰ τοῦ καταχραστοῦ.»

Φαίνεται, ὅτι αἱ Ἐρινίες τῶν ἀστιδίων τοῦ Πανεπιστημίου εἰσεργετῶν ὥσπερν τούτου, ὅπως ἐπισπείσῃ τὴν ἀποκάλυψην. Οὕτως ἡ Ἀκαδημιακὴ σύγκλητος συνισταμένη ἐκ τῶν κκ. Ἀρεταίου, Θεοφανοπούλου, Διογύνδους Κυριακοῦ, Καζάζη, Ζάκου Ρώσου, Λογυφοπούλου, Ιωάννου Χατζίδα-η, Π. Κυριακοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροτάντεως κ. Χατζημηχάλη, εἰς οὓς καὶ ὑμεῖς ὑψηλούμενοι πολλὰς χάριτας καὶ τὸ Πανεπιστήμιον μεγάλην εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν δοθεῖσαν γενναίαν ουνδροῦμην πρὸς διάσωσιν τῆς πανεπιστημιακῆς περιουσίας, ἐκ τούτων, λέγω, ἡ Ἀκαδημιακὴ σύγκλητος συγκειμένη διπεφάσιος νὰ διορισθῇ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἐν ᾧ πάντως ἐπρεπε νὰ περιληφθῇ ὁ κ. Π. Νικολόπουλος. Ήμεις εἰς τούτου ἀνεβέρεμεν τὸν σχηματισμὸν τῆς δάκης ἐπιτροπείας.

Ἐπειδὴ δὲ καθ' ἐκάστην ἀνεκαλέπτομεν ἐνδείχεις καὶ ἐμπορείας καὶ ἴδιοποιήσεων Ἱερῶν χρημάτων, ἐνομίσαμεν, ὅτι ἡτοῦ διὸν καρδες νὰ λέσσωμεν γενναιότερα μέτρα. Ένταῖθα δὲν πρόκειται νὰ αριθμήσωμεν πάσας τὰς ὑπονοίας ἡμῶν, ἀλλ' εἶναι Ικανὰ ὀλίγα παραδείγματα· π. κ. ὁ ταμίας διετέρειεπὶ μῆνας καὶ ἐτη εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἀνωνύμους μετοχῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὃν τοὺς ἀριθμοὺς οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ λογιστής εἰχεν ἐγγράψει ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ. Πρὸς δὲ περὶ τὰς διακοσίας ἡλικειοφόρους διμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἀλλας τόσας περίπου τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς δὲν εἶχε καταθέσει παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ, ἀλλὰ διετέρει παρ' ἑαυτῷ μὴ ερατῶν μισθὸν τοὺς αριθμοὺς. Οὕτως διντὶς προσθέση τὴν συνιδήσεντα δάκην, τὰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τὰς ἀλλας, εὐκόκως δύναται νὰ

εῖσορ, διὰ δὲ ταῦτας πόλεινται καὶ ἐμπορεύονται ἑκατοντάδας χιλιάδων ὄραχυδων τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Τέτοιοι πᾶσι τούτοις πόλεινται καὶ ὑψηλὰ ποσὶ ἐκ τῶν κληρώσεων τῶν ή τοιούτων ὀμόδων ὄρολογιῶν. Καθ' ὅποιον δὲ ἐμελετῶμεν τὸ ζῆτημα εἰς τὸ σεμπέρασμα, διὰ καὶ ἴδιοποιίσεις χορηγάτων πόλεινται καὶ γίνονται, π.χ. ὑποῖμεν παρὰ τοῖς λογιστοῖς κ. Χριστοπούλοις τὸ βιβλίον τῶν ἑνοικίων καὶ τὸ τῶν ἐντόκων διανεύον, διὰς γάλωμεν τίνες ὀφείλουσιν. Ἀλλ' ὁ εἰρημένος ὑπάλληλος πάντοτε ἀπεκρίνετο ὡς εἰπεῖν, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον ἀκολουθεῖ τὸ σύστημα, διὰς γὰρ γράφη μῆτε τὰ ἑνοίκια, μῆτε τὰ ὀφειλόφενα, ὃς ἀλλοτε ἐλεγέ μοι, διὰ τὸ ἡμέτερον καθίδρυμα ἀκολουθεῖ τὸ σύστημα, διὰς τὰ γὰρ τὴν πληρωμήντα ἐντάλματα σημειόντη ὡς πληρωθέντα.

Λοιπὸν κατὰ τὸ ὑμέτερον σύστημα πᾶσι γινόμενοι τὸ Πανεπιστήμιον, διὰ δὲ ὀφειλῶν ἑνοικιαστής ἐπλήρωμεν; πάραπομεν πάλιν τὸν λογιστήν. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλούστατον. ἀπεκρίθη, διότι ὁ ταῦτας τῷ πληρῶνοτι ἐκδίδει γραμμάτιον. Ναι, εἶπορεν, ἐκδίδει ὁ ταῦτας, ἀν πληρώσῃ ὁ ἑνοικιαστής, ἂν διος αὐτος ὡς πληρώσῃ, ὁ ταῦτας δὲν ἔχει ἀφορμήν καὶ ἐκδώσῃ γραμμάτιον καὶ ἀρα τὸ ταμεῖον θημοῖται ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ ἑνοικίου. Καὶ ὅντος ἡ εἰκοσία ἡμέραν αὕτη ἐπιρυματώθη ἐπὶ πλέον ἡ δύον ἐφανταζόμεθα. Λέτορ δὲ ἀδελφὸς τοῦ κ. Αἰσώπου, δοτις καὶ ἐν τῷ τύπῳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ συνετάσσει τὸ πᾶν διαμαρτυρόμενος ἐπέρι τῆς ἀθωότητος τοῦ ἴδιου ἀδελφοῦ καὶ κατὰ τῆς ἡγετέρης συκοφαντίας, αὐτός, λέγω, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ταῦτον ἐφάγμασε τὸ σύστημα τοῦ ἡμέτερον οἰκονομικοῦ ἐπαλλήλου, διότι κατοικεῖ ἐν υψηλῷ οἴκᾳ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ πολλὰ ἐπιπλέοντες μόνον δι' ὀλίγους γάνης π.χ. ἐπλήρωσε τὸν Ιούνιον καὶ, ἐνῷ περιέργεντε τις νὰ πληρώσῃ τὸν Ιούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐπλήρωσε τὸν Ιούλιον τοῦ ἔπομένου. Καθ' ὅλου εἰπεῖν δὲν ὑπάρχει οἰκία, ἡς τὰ ἑνοίκια κατὰ τὸ γᾶλλον ἡ ἕττον δὲν ἐφετερίσθη ὁ ἡμέτερος ταῦτας.

Πάνι διάγοι ἔσχον τὸν γγέλην, διὰ δὲ προελεύθερον τὸν ἔπειθεν, διὰς γὰρ προσθάνθη τὸ μνώτατον καθι-

δρυμα. Τοιαύτη συμβουλῇ δὲν πέπινάμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, διὰ καὶ ἀνύθικος καὶ ἀναξια Ἑθνικοῦ καθιδρύματος ἔτο. Ήως πέπινάμεθα νὰ διοραθοῦμεν ἀθικοὶ ἀνθρωποι, ὃν γινώσκοντες τὸν κλοπὴν τῶν πανεπιστημιακῶν χρημάτων, προεκαλοῦμεν νέας δωρεάς; Ἐλλὰ καὶ ἀν ἀλλοι πόλεινται νὰ ἐφαρμόσωσι τοιούτον σύστημα, ἵμετε γε εἶμεν ἀνεπιτίθεμοι μὲν ἔχοντες τὴν ἀρχήν, διὰ τὰ υπόρι γέλη τοῦ τε σώματος καὶ τῆς κοινωνίας πρέπει νὰ ἐκκόπτωνται, διὰς γὰρ ἡ κάσσα γείνη ἐποιλος. Καὶ ἀν πόλεινται νὰ τίμεται ἐν τῷ ιερῷ τῷδε τεμένει αὐτος αὐτιδανός πρύτανος, διέρη πρὸς τοὺς αὐτοὺς οὐδόκιμος δυνάμεια νὰ πιστείσωμεν, ὁ ταῦτας διὰ τοῦ πολυτελοῦς βίου, διὰ διῆγεν, εἰχε διεγείρει παρὰ τῇ κοινωνίᾳ σοβαράς ἐπονοίας περὶ τὰς ἐντίμους διαχειρίσεως αὐτοῦ. Λοιπὸν ἡ σιωπὴ τοῦ πρυτάνεως δὲν ἐσφέσει τὸν τημὸν τοῦ Πανεπιστημίου, ἵνα ἡ σπατιέλη τοῦ κ. ταῦτον εἶχεν ἐποσεῖται.

Ἐσφραγίσαμεν διοπὸν τὸ ταμεῖον καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ τὸ λογιστήγιον. Η σφράγιστε αὔτη ὑπόρχεν ὀφειλημωτάτην τῷ Πανεπιστημίῳ, διότι ἐν γέρει ἐκόλανσε τὸν ἀλλοίωσιν τῶν βιβλίων. Οὗτος ἐγένετο δυνατόν, ἵνα ἡ ἐπὸ τῆς Ἀκαδημιακῆς συγκλήτου διορισθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Νικολοπούλου, εἰς ἡν τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον ὀφείλει εὐγνωμοσύνην, προεδρεύομένην ἐπιτροπεία, ἀποδείξη, διὰ κατὰ τὸν 31 Αὐγούστου ὑπλοχὸν ἐν τῷ ταμείῳ δρυχ. 42.922,90 καὶ ἀρα ἥσαν περιττὰ τὸ δάνειον τὸν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην γενόμενα. Λέγομεν πάντοτε διὰ ὁ ταῦτας συνῆστε τὰ δάνεια καὶ οὐχὶ ὁ πρύτανος διότι ἐπορεύεται κατὰ τὰς ταμειακὰς παραστάσεις ἐκείνου. Διότι ὁ πρύτανος εἰς τὸν ταῦταν αἵτοιντα χρήματα ὀφείλει νὰ δέση, ἀλλως πρέπει νὰ ὑποβάλῃ τὸ ταμεῖον εἰς ἔξελεγχον. Δειρ δὲν εἶναι εἴκολον. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο ζεβδίως δὲν λογίζονται αἱ μέχρι τοῦτο ἀνακαλυφθεῖσαι 130.000 δρυχιῶν ὡς ἴδιοποιίσει, αἵτινες ἐπρεπε νὰ ἐπάρχωσιν ἐν τῷ ταμείῳ.

Ἄλλ' εἰ καὶ ἡ ἔξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἀπέδειξε διὰ τῶν δρυμῶν, διὰ δὲ ταῦτας ἐνέψετο τὰ Πανεπιστημιακὰ χρήματα, διος αὐτος εἶχεν ἡδη παραπέινει τοὺς καθηγητὰς τοῦ ἔθνη-

κοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀπολανίσει τοὺς δημοσιογράφους. Οὕτως πάρεντο νὰ δημοσιεύῃ τὰ ἀπιθανώτατα, ἀπέρι κακῆ μοίρᾳ ἐγένοντο πιστευτά· π. χ. ὅτι ἡ Ακαδημαϊκὴ σύγκλητος συνελθοῦσσι ἀπεδοκίραψε τὸν πρύτανιν, διέταξε νὰ ἀνοιχθῇ τὸ ταμεῖον καὶ ὁ ταρίας νὰ ἔπανυλάθῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ. Τὰ δημοσιεύμενα ἀβασανίστως ἐπιστεύοντο καὶ δημοσιότερες χιλιάδες φοιτητῶν ἔβασπον, ὅτι τὸ ταμεῖον ἦτο κεκλεισμένον καὶ δὲν ἦτο δύσκολον νὰ γενηθῇ ὁ συλλογισμός, ὅτι, τῆς ὑποθέσεως τῇ εἰσαγγελίᾳ καταγγελθείσης, ἡ σύγκλητος οὐδὲν δικαίωμα εἶχεν. ὅπως ἀποσφραγίσῃ τὸ ταμεῖον. Ὁ ταρίας ὀσπριέραι ἐγίνετο θρασύτερος, διότι κατὰ κακήν μοίραν ἡ ἀνάκρισις ἐχόρει Θραδέως, εἰ καὶ τὸ ταμεῖον τοῦ ἔθνικοῦ καθιδρύματος ἔμενεν ἐπὶ μίνας κεκλεισμένον. Εν τέλει ἡ ἀνάκρισις διώρισεν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν συνισταγέννη κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἐλεγκτῶν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνδρομοῦ. Ἔν τούτοις ἴσπιόγει καὶ ὁ Σωματίς κ. Χαρίλαος Βουγιούκας, ἀλλά ἐνθριθής, δραμτηγότατος καὶ ἐντημότατος. Οὗτος οὐ μόνον ἀνεύρεν, ὅτι κατὰ τὸν 31 Αὔγουστον ἐπῆρχον ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Πανεπιστημίου πλειονὰ χρήματα ἵσσα εὗρεν ἡ πρώτη ἐπιτροπεία, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖα καὶ δοῖδηλα ἵχην ἰδιοποιήσεων χρημάτων διότι δὲν εἶναι ἀνάγκη ὑπολογισμῶν, ὅπως ἴδη τὶς τὴν καταχρηματικήν, ἀλλὰ ἀρκεῖ ὁ γιγαντὸς ὄθιθαλμός.

Αἱ καταχρήσεις αὗται ὑπεβλήθησαν τῇ ὅδῃ ἐπιτροπείᾳ ὑπὸ τοῦ κ. Χαρίλαου Βουγιούκα, ἀλλ' οὐκ οἴδαμεν τὸν λόγον, δι' ὃν οἱ ἀνδρες οὗτοι, τὶς αὖς ἡ πατρὸς ὑμῶν δικαιίως ἀπένεψαν ὑψηλὸς θέσεις, δὲν ἥθελοσαν νὰ καταγγείλωσι τὰς πράξεις. Τηγεὶς μὲν ἐπίσημον ἐκθεσιν δὲν ἔλαβομεν, ἀλλ' ἀνεπιστήμως ἐμάθουμεν, ὅτι τὰς μὲν ἰδιοποιήσεις ὡς μὴ ἐντεταλμένοι πρός ἐξέλεγχον τούτων ἐσιόπησαν, περὶ δὲ τῶν δανείων ὀμολόγουν μὲν, ὅτι ἐπῆρχον χρήματα ἐν τῷ ταμείῳ, ὥρισε τὰ συναφθέντα δύνεια ἐδικαιολόγουν. διότι ἐν τῇ πρυτανείᾳ ἡμέν τοῦτο νὰ γενηθῇ ἀνάγκη χρημάτων ἡ δι' ἄλλου παραπλασίου τρόπου. Ἡ τοιαύτη γνωμοδότησις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ὅτι γνωστὴ τῷ καταχραστῇ,

ὅστις ἀνυπογόνως περιέμενεν ἐν τοῖς προπιλαίσοις τοῦ Πανεπιστημίου, διπος μάλιστην ἀπόφασιν, καὶ προθάς εἰς καταγγελίαν κατ' ἔμοι ἐπὶ συκοφαντή ποιήσῃ προσπηγείωσιν ἐπὶ τῆς καλύτερης ἡμῶν. Ήτις διὰ τῶν προσόδων ἀκαγάπητου φιλοπονίας τοιῶν δεκατηνοίδων μηδασθεῖσα ἔμελλε νὰ χοπιστεύσῃ· φέ στέην πολιητικῶν σύκογενείας καὶ δσιλαν τοῦ γῆρατος ἀποκεκυπότος ἐπιστάμονος. Καὶ ὅμως καὶ τὸν θισίαν ταύτην ἀταράχως ἥθελομεν ὑπομείνει, μάτι εἰς τὸ ἔργον προδαινοντες σαφῶς διεβλέπομεν τοὺς ἐπικειμένους κινδύνους. Ἀλλ' ἡ περιουσία τοῦ Πανεπιστημίου διέτρεχε τὸν ἐσχατον κίνδυνον. Ἄν δημοσιεύῃ ὁ ἀνευρόν καὶ καταδεῖξῃ δεινὰς καταχρήσεις Ἱερῶν χρημάτων κατεδιώκετο ὡς συκοφάντης, τίς ἐν τῷ μέλλοντι ἥθελε τολμήσει νὰ καταγγείλῃ τοὺς σφετεριστάς; Καὶ δημοσιεύεις ἥδη τίχον χωρίσει καλπάζοντες ἐν τῷ σταδίῳ τῶν συλλήσεων.

Λοιπὸν ἡ μὲν περιουσία τοῦ Πανεπιστημίου τολμηρῶς περιεσνάστο, καὶ ὁ συλλόγος ὡς ἀδικηθεὶς ἡρωες ἐτιμάτο, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ νέμου ταχθεὶς φρουρὺς τῶν Ἱερῶν χρημάτων δὲν ἥδηντο νὰ ἀρῃ τὸν πέπλον τοῦ ἱεροῦ καὶ καταδεῖξῃ τὴν ἀλήθειαν οὕτε διὰ τοῦ τέπου, οὕτε διὰ τῶν ἐπιτροπεῶν. "Οστις κατελήφθη καθ' ὑπνοντες ὑπὸ ἐφιμάτου καὶ κινδυνεύων δὲν ἥδηντο νὰ φωνήσῃ, οὕτος δένναται νὰ ἐννοήσῃ τὸ πνίγος, ὅπερ κατέπνιγεν ἡμᾶς. Ἀφ' οὐδὲ πλοκὴν τῆς ὑποθέσεως ἐφιμασεν εἰς τὸν ἐσχατον κόρβον, ἀπεφασίσαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ προσθῶμεν εἰς τὰ ἐσχατα μέτρα. Ἀπεφασίσαμεν λοιπόν, ὅπως διὰ προκρύπτεως καλέσωμεν τοὺς βουλομένους νὰ ἰδωσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς προτανείας τὰς καταχρήσεις, εὑρομεν ἐντίμους καὶ παρημαστικοὺς βουλευτάς, ὅπως ἐκτυλίξωσι τὴν ἐπόθεσιν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιδείξωμεν τὰ βιβλία τὰ μαρτυροῦντα τὰς ἰδιοποιήσεις τῷ προέδρῳ τῆς κυβερνήσεως. Ταῦτα τέχη μηδὴ δὲν ἥσαν ἐπιφύλακτικά οὐδὲ ἀπαρχοποίαστα, ὡς ἥσαν τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ σαφῶς καὶ εὐκρινῶς ἐμποτύροιν οὐ μόνον τοὺς σφετερισμοὺς τοῦ καταχραστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς πονηρίας αὐτοῦ καὶ τὰ διάφορα τῶν ἰδιοποι-

σεων στάδια. Πρό πάντων τούτο ἐγένετο καταθανῆς ἐν τοῖς διπλοτύποις τῶν εἰσιτηρίων. Ενταῦθα καὶ ὁ γυρνός διφλιάρυρὸς ἀδύνατο νὰ ἴδῃ, ὅτι ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις ἡγελλαδίνος ὁ καταχριστής ἐπινελάμψανε μόνον εἰκόσιν ἀριθμοῖς διπλοτύπων, (ἔφθανε. φέρ' εἰπεῖν, μέχοι τοῦ ἀριθμοῦ 454 τοῦ στελέχους καὶ, ἐν ᾧ περιέμενε τις 455, κατέρχετο πάλιν εἰς 434, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐγκληματικῆς πράξεως ἔφερντιζεν, ὥπως τὸ 5 μὴ διαφέρῃ τοῦ 3). δηλ. ἐσφετερίζετο διακοσίαις δραχμαῖς. Ἀφ'ού διωρὲ παρετίησεν, ὅτι αἱ ἰδιοποιήσεις δὲν ἐξελέγχονται, προέβη εἰς τεσσαράκοντα ἀριθμοῖς (40×10=400 δραχμ.), εἰς ἑξήκοντα (60×10=600 δραχμ.) καὶ ἐν τέλει εἰς ἑκατόν. Λαβόντες δοιπόν τὰ διπλότυπα ταῦτα καὶ παραλαβόντες τὸν κ. Χαρᾶλαμπον Βοιγιούκαν χετέβημεν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς εὐθερνίσεως, δεστὶς ἴδων τὰς καταχρήσεις καὶ ἐκπλαγεῖς διὰ τὴν θρασύτητα τοῦ καταχριστοῦ κατέδειξε διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ. Ήτι ἔχει πλάγη συνείδησιν, τὸν δὲλθον εἶναι τὸ πρὸς τὸν πολιτείαν ἀδίκημα καὶ ἐβεβαίωσε δι'ἐνδεῖς ἐτὶ παραδείγματος τὸ φιλοδίκαιον αὗτοῦ ἦθος.

Μετὰ τοῦτο ἐκαλέσαμεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς πρυτανείας τὸν εἰσαγγελέα κ. Ἀθανάσιον Ἀθανασιάδην, ὃ ἐπεδείξαμεν τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἰδιοποιήσεων. Ὁ ἐντιμότατος αὗτος λειτουργὸς τῆς Θέμιδος μετ' ἐκπλάξεως ἴδων τὰς καταχρήσεις πάραντα διέταξε τὴν σύλλαψίν τοῦ καταχριστοῦ καὶ αὕτως ἐσφεσ τὴν περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀνεργώσε τὴν τιμὴν αὐτοῦ. Τούτου συλληφθέντος πάντες ἀπεισθησαν περὶ τοῦ ἐγκλήματος καὶ πλεῖστοι ἡτοιμαν σιγγνόμην, ὅτι ἀπατήθησαν. Τὴν ἐποιέννην ἱμέραν παραλαβόντες τοὺς κλιτῆρας τοῦ Πανεπιστημίου κατέλιθυμεν εἰς τὸ ὑπόγειον αὐτοῦ, ἐνθα συνιθροίσαμεν πάντα τὰ βιβλία τῶν διπλοτύπων τῶν Ἕγγραφῶν τῶν φιτιτῶν. Οὔτοι ὄδηγηθέντες ὑπὲρμοῦ ἀνεύρισκον ἐν τῇ αἴθουσᾳ τοῦ Πανεπιστημίου, ὅτι ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς εἰσημένοις βιβλίοις ἀπηρχον καταχρήσεις ἀλλαχοῦ μὲν διακοσίων δραχμῶν, ἀλλαχοῦ ἑξακοσίων καὶ ἀλλαχοῦ χιλίων.

Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα οἱ κλιτῆρες ἀνίγγελον μεγαλο-

φόνος, ἐν ᾧ ὁ κ. Αἰσωπὸς ἐκάθητο ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ περιμένον τὴν ἀνάκρισιν. Ἀκούων δὲ, ὅτι ἀνεκαλύφθησαν τοιούτου εἰδους καταχρήσεις βαρέως ἐφέρε τὸ πρόγυμνα. Τοσοῦ ἐν τούτῳ κεῖται ἡ ἀφορμὴ τῆς κατὰ τοῦ πρυτάνεως ἐπιθέσεως διότι ἐπίστευσαν οἱ τὴν πολεῖν βουλευματεῖοι, ὅτι πòδύνατο νὰ διακρίθωσι τὴν ἑξακολουθητιν ἐνεργείας ἀποκαλυπτούσης πράξεις τοιαύτας. Ὁντως τὴν ἐπομένην ἱμέραν ἡ ἐπ' ἄδελφῇ γαμβρὸς τοῦ φιλικισθέντος ταμίου λοχαγὸς κ. Σοῦλης ἐθεάθη ὑπὸ τῶν ἀπαλλήλων τοῦ Πανεπιστημίου κατασκοπεύων, ἐπως ἀνεύρε τὸν πούταν. Κατὰ τέχνη δὲ μὴ εὑρὼν τοῦτον ἐπανῆλθε τὴν ἐπομένην ἱμέραν περὶ τὴν 2 $\frac{1}{2}$ μ. μ., ὅτε οἱ φοιτηταὶ εὐρίσκοντο ἐν ταῖς παραδόσεσι. Τύχη ἀγαθῆ, ὅτι τοιαύτην ὥραν ἐχεδέξατο, διότι ἀν ἡ εὐγενὴς τοῦ Πανεπιστημίου νεολαία ἀθελεν δισφρανθῆ, ὅτι οἱ οὐθετοὶσται τῶν Ἱερῶν ἀρμάτων ἐσχον τὸ θράσος νὰ προβάσσου καὶ μέχοις ἐπιθέσεως ἐν αὐτῇ τῇ αἵθουσῃ τῆς πρυτανείας, ἀναρρήστως ἀθελον κολάσει τούτους. Ενταῦθα χάριν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ παρακείπομεν τὰ τῆς ἐπιθέσεως, καθ' ἓν ὁ ἀρχικάπτηρ κ. Μαγκουρέας προσίνεγκεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀξιοσημειώτους ὑπηρεσίας.

'Αφ' οὐ δὲ πρώην ταμίας ἐφυλακίσθη, οἱ Ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος διώρισεν ἐλεγκτάς τὸν κ. Χρ. Δροσίνην, πρόπτη διειθυντὴν τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου καὶ Χ.Βοιγιούκαν, οἰκονομικὸν ἐπίλεωροντὴν, οἵτινες χεταὶ ζύλοι καὶ ἐπιμελεῖας ἐργαζόμενοι ἀνεῦρον πολιτειῶτες καὶ πολιτωνύμους καταχρήσεις. Τῇ ἀληθείᾳ διεγέρει τὴν ἐκπλήξιν παντὸς ἀνθρώπου ἡ ἀσυνήθης τῆς διανοίας ἐντασίς πρὸς ἔξειρεσιν διαφόροις εἰδῶν καταχρήσειν. Εν ταῖς ὀηροσιευθείσαις ἐκθέσεσι διναταί τις νὰ ἴδῃ, ὅτι δὲ πρώην ταμίας ἐσφετερίζετο μέγα μέρος τῶν δικαιομάτων τῶν Ἕγγραφῶν, τῶν ἀνανεώσεων, τῶν ἐξετάσεων καὶ τῶν δοκίμων τῶν φιτιτῶν, ἐφορολόγει ἀδόδε τοὺς τόκους τῶν δανείων καὶ τὰ μερίσματα τῶν μετοχῶν, τὰ ἐνοίκια ἀνει: ὑπερβολῆς ἐλαφυραγώγει εἰσπράττων διὰ διπλοτύπων μὴ ἔχοντων στέλεχος, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πωλήσει λιόνι καὶ μετοχῶν ἰδιοποιεῖτο μεγάλα ποσά διὰ με-

ταποίσεως τῶν χρονοδιογιῶν, δηλ. μετέβαλλε τὰς χρονοδιογίας τῆς ἀγορᾶς καὶ πιθανώσεως, διποὺς ψφελκιθῆ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν διακυράνσεων. Ήρθε τῆς λίτεως τῆς πρωτανεύμης ἡμῶν εἰχον ἀναφανῆ σπουδαῖα ἔχον καταχρήσεων ἐν τῷ εἰσπράξει ἐνυποθάκων δανείων καὶ ἐν τοῖς ἔξόδοις· διότι δικαιολογητικὰ ἐγγραφα ἀφηροῦντο ἐξ ἑνὸς ἐντάλματος καὶ προσετίθεντο εἰς ἕτερον. Καθ' ὅλου εἶπεν υπάντια εἶναι αἱ ταριχακαὶ πράξεις, ἐν αἷς δὲν εἶναι προσκεκολλημένον τὸ δινεῖδος τῆς ἰδιοποιήσεως. Τοιναντίον πολλὰ κεφάλαια τοῦ Πανεπιστημίου περιτρέψονται ἐκ πάντων τῶν ἀκρων καὶ ἐνίστε καὶ τὸ κεφάλαιον καταβροχθίζεται, ὡς οἱ λαϊμαργοὶ παιδες περιλείχουσι τὸ ἐν χρεοῖ γλύπτυσμα, ἀλλ' αὐτὴν ἐπὸ ἀδροτέρας ὅργης καταλαμβανόμενον καταβροχθίζουσι τὸ δέλον. Τοῦτο βεβαίως δὲν συριθαίνει πάντοτε, ἀλλὰ συχνάκις ὁ γὲν ταμίας κατατρόγει τὸν θυμόν. τῷ δὲ Πανεπιστημίῳ καταλείπει τὸν οὐράνιον μέν, ἀλλὰ τεχνητὸς κεκομμένην. Δὲν ἐνδιατρίβουμεν πολὺ ἐν τοῖς διαμόρφωις εἰδεσι τῶν καταχρήσεων, εἰ καὶ ταῦτα ἔχουσι πολλὰ τὰ περίεργα, μόνι μὲν δημοσιευθεῖσαι ἀκθέσεις, καίπερ συνεπτυγμένως καὶ γαθηματικῶς γεγραμμέναι, δημος συρπληροῦσι τὸν διμέτερον θύρον.

Τοιαύτη κατάστασις τοῦ ταμείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἦτο ἀδένατον νὰ ἔξακολουθήσῃ καὶ ἐπρεπε νὰ εὑρεθῇ ὁ κωλύσων τὸ ἀκατάσχετον τοῦτο φεῦγα τῶν καταχρήσεων, διπερ περὶ τὸν ἐκβολὴν ἐκτίσατο τηλικαύτην δύναμιν, διπερ ἐκινδύνευσε νὰ παρασήφη τὸν τίμην καὶ κατὰ τὸν μαρτυρίαν σπουδαίων λογιστικῶν ἀνδρῶν τὸν περιουσίαν τοῦ ἀνωτάτου τοῦ ἔθνους ἐκπαιδευτικοῦ καθιδρύματος. Ἀλλ' οἰκτείρομεν τὸν τύχην, ὅτι ὁ κλῆρος ἔλαζεν ἐφ' ἡμῖν, οὐχὶ διότι μετανοοῦμεν, ὅτι ἐκινδύνεύσαμεν, ἀλλὰ διότι κατίλθομεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ μέχρι τοῦτο πάσῃ θυσίᾳ ἀπεδύγουμεν τοὺς δικαστικοὺς ἀγῶνας. Μόνον μίαν παρηγορίαν ἔχομεν, ὅτι τοῦτο ἐπράξαμεν οὐχὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὑπὲρ ἰδρύματος, παρ' οὐ τὸ Τελλονικὸν γένος πολλὰ καὶ γενναῖα πρυσδοκᾶ.

'Αλλὰ πόση ἀρά γε εἶναι ἡ ὅλη κατάχορσίς; 'Ακοιθῶς νὰ

ὅρισωμεν ταύτην δὲν δινάμεθα, ἀφ'οῦ δὲν ἥχθη εἰς πέρας ἡ ὅλη ἐξέλεγχης. Μέχρι τοῦτο ὑπεδλήθησαν τέσσαρες ἐκθέσεις, ἐξ ὣν αἱ δύο πρῶται περιεῖχον ἰδιοποιήσεις ἐξ 71,923, 06, αἱ δὲ δύο ἐπόγενται ἐκ 59,389,19, ἢτοι τὸ δέλον 131,312, 25. Εἰς ταύτας πρέπει νὰ προστεθῶσι τεσσαράκοντα ἵσως χιλιάδες δραχμῶν ἐκ τῶν ἔξετάστρων καὶ τῶν ἀσκήτρων τοῦ χημείου· διότι αἱ καταχρήσεις ἀνεκαλύφθησαν μέν, δὲν ὑπελογίσθησαν δῆμος ἀκριβῶς. Πρὸς δὲ πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰς 170,000 τριάκοντα ἐτὶ χιλιάδες, ὃν τὰ ἐντάλματα ἔχουσιν ὡς τίτλους διαφόρους δικαιούχων καὶ καταχρήσεις ἀνέρχονται εἰς διακοσίας περίπου χιλιάδας. Καὶ δῆμος δὲν ὑπελογίζομεν τὰς καταχρήσεις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ χημείου, οἵ μόλις ἔψατο ἡ ἐξέλεγκτικὴ ἐπιτροπεία καὶ πάραντα εὗρε σπουδαῖας ἰδιοποιήσεις. Τὸ ποσὸν τῶν διακοσίων χιλιάδων πρέπει τούλαχιστον τρίς καὶ τετράκις νὰ πολλαπλασιάσῃ τις, διότι ἐξέλεγχης γινούμενη μετὰ πάροδον πέντε ἑτῶν μόλις τὸ τέταρτον ἀποκαλέπτει. Η εἰκασία δ' αὕτη εἶναι πιθανωτάτη, διότι ἔρειδεται ἐπὶ πολλῶν τεκμηρίων· πρῶτον, ἀνακαλύπτονται πολλαὶ καταχρήσεις, ἀλλὰ δὲν δένανται νὰ καταγγελθῶσιν, ὡς νομιμοποιηθεῖσαι· δεύτερον, ἀν λογισθῶσιν οἱ ἐγγραφέντες καὶ ἀνανεώσαντες τὰ εἰσιτήρια αὐτῶν φοιτηταὶ καὶ παραβληθῶσι πρὸς τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστημίον, εὑρίσκονται διαφοραὶ πολλῶν δεκάδων χιλιάδων δραχμῶν, αἵτινες δὲν ὑπελογίσθησαν διὰ τὸ λίαν ἐπιφυλακτικὸν τῶν Ἐλεγκτῶν· τρίτον, πολλὰ χρήματα κρατηθέντα διὰ πολλῶν ἑτῶν εἰσύχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον δι' ἐγγραφῆς, ἥτις ἐγένετο κατὰ τὸν 31 Αὐγούστου, δηλ. κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκείνην, καθ' ἣν πολλὰ διεσκευάσθησαν ἔνεκα τῶν ὑπὸ ἔνεργηθεισῶν διοικητικῶν ἀνακρίσεων· καὶ μετὰ ταύτας ἐγένετο διάρροης τῶν σφραγίδων τοῦ ταμείου καὶ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ταμείου ὑπεισῆκθησαν 7,500 δραχμαῖς, ἀλλ' ἀνεκαλύφθησαν καὶ ὡς τοιαῦται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἀνεγγωρίσθησαν· καὶ τέταρτον, πρέπει νὰ προστεθῶσι πολλαὶ χιλιάδες δραχμῶν προερχόμεναι

Έκ της νομῆς πολλῶν, ως εἴρηται, κεφαλαιών. Αν λοιπὸν τετραπλασιασθῇ τὸ εἰσηγένεν ποσόν, αἱ καταχρήσεις δύνανται νὰ φθάσωσι μέχρι τῶν ὀκτακοσίων χιλιάδων δραχμῶν. Άλλα καὶ πεντακόσια μόνον ἀν ἵσαν, οἱ διαχειρισταὶ τῆς Πανεπιστημιακῆς περιουσίας ἐσφετερίζοντο ἐπὶ πέντε ἔτη (λέγομεν πέντε, διότι πρότερον καταχρήσεις δὲν ἔγενοντο), τοῦλάχιστον ἑκατὸν χιλιάδας κατ' ἕτος. Τοῦτο δύναται νὰ κυρωθῇ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, δηλ. ἐκ τῶν περισσευμάτων τῆς ἡμετέρας πρυτανείας. Ἐλπίζομεν δ', διὰ ἐκ τῆς κατασχέσεως τῆς περιουσίας τοῦ ταμίου καὶ τοῦ λογιστοῦ, ἢν ἐποιησάμεθα, θέλει καλυφθῆ γέγονος τῶν ζημιῶν.

Ακριβῆς ἀπολογισμὸς τῶν ἁσόδων καὶ ἔξόδων τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ἔγένετο μέχρι τοῦδε διὰ δύο λόγους· διότι ἡ κυβέρνησις δὲν διώρισε μέχρι τοῦδε λογιστὴν καὶ διότι δὲκ. Αἰσωπὸς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ σφράγισιν τοῦ ταμίου διεχειρίσθη ἐπὶ τίνα χρονὸν προσωρινῶς τὸν Πανεπιστημιακὸν περιουσίαν. Άλλα τῶν προσωρινῶν τούτων πράξεων δὲν ἔδωκε μέχρι τοῦδε λόγον· διότι ἐκλήθη μὲν ποτε πρὸς δύλιμον τῶν λογαριασμῶν, ἄλλα μετ' διάγον ήλθε καὶ δὲκ. Σούλης, δὲ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ πρυτάνεως ποιήσεις, διπερ ἥρεθισε τοὺς φοιτητάς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέκειντο λυπηρὰ σκηναί, παρεκλίθη ἡ εἰσαγγελία, διποτε σπουδὴ τὸν πρώτην ταμίαν. Λοιπὸν δὲν ἔγένετο μὲν ἀκριβῆς ἀπολογισμὸς, ἄλλα διὰ τοῦτο δὲν λυπούμεθα· διότι ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδείκνυται, διὰ τοῦτο πέντε ἑτῶν γενόμενοι εἶναι εἰκονικοί. Εἶναι δὲ τοῦτοι καὶ διότι οἱ σφετερισταὶ ιδιοποιοῦντο πολλὰ χρῆματα καὶ διότι δὲν εἴχον τὰ ἀπαιτούμενα, ως εἴπεν ἡ ἐπιτροπεία, βιβλία καὶ διότι διὰ πρᾶξεων ἀντικειμένων πρὸς τὴν λογιστικὴν τίχον ἐπενέγκει πλήρη σύγχυσιν.

Διὰ τοὺς εἰσηγένεντος λόγους δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἀπολογισμὸν τῶν καθ' ἔκαστον· αἱ μεγάλαι δημοτικαὶ γραμμαὶ τούτου δύνανται νὰ δείξωσι περιφανῶς, διὰ δὲκαθαριότερος τοῦ Πανεπιστημίου ὀφέλους τοῦτο καὶ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ, ως γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἔξης. Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν, δην ἔφηδροιζον, ἐπρεπε νὰ παρουσιάσω περίσσευμα

δραχμῶν 31,353,79. Άλλ' οἱ κύριοι συγκλητικοὶ δένανται νὰ δημολογήσωσιν, διὰ αἱ ἐκτακτοὶ πιστώσεις ἵσαν πολὺ πλείονες τοῦ εἰσηγένεν ποσοῦ. Αρα ἐπρεπε γὰρ ὑπάρχῃ τοῦλάχιστον ἴσοζύγιον. Ἐλάθουμεν μὲν 25,000 χιλιάδας δραχμῶν παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ μπικαρίτου Θεολόγη, ἀλλ' ἄλλας τόσας περίποτε ἐδώκαρεν τοῖς κληρονόμοις τοῦ ἀποδήμου Ηπαπαδάκη. Εὑρέθησαν μὲν ὅλιγα χρῆματα καὶ ἀποδείξεις καθηγητῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ προκατόχου ἥμον, ἄλλ' ὑπῆρχον καὶ ἀνάλογοι, ἀν μὴ πολὺ πλείονες, ὀφειλαί, μὲν ἐπέντρωσαμεν ἐκ τῆς ἡμετέρας χρῆσεως. Κατελάπομεν καὶ τῷ ἡμετέρῳ διαδόχῳ, διποτε πληρώσαμεν ὅλιγας χιλιάδας δραχμῶν ἀντικούσας εἰς τὴν ἡμετέραν πρυτανείαν, δημοτικές πλείονας τούτων μέλλει νὰ εἰσοράξῃ ἐκ τόκων καὶ ἐνοικίων ἀντικόντων εἰς τὴν ἡμετέραν χρῆσιν. Παραλείπομεν ἄλλα μικρότερα ποσά, διότι ἄλλα μὲν εἶναι πρὸς μείωσιν, ἄλλα δὲ πρὸς αὔξησιν τοῦ περισσεύματος. Λοιπὸν κατὰ τὰ εἰσηγένεν ἡ ἐπρεπε νὰ ἔχωμεν ἔλλειψη, ἡ τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἔχωμεν περίσσευμα.

Καὶ δημοτικός ὑγοράσματος 20 μετοχῆς τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης ἀντὶ δραχμῶν 84,895,00

» 200 » τοῦ σιδηροδρόμου Λασίστης 112,800,00
καὶ κατεθέμεθα εἰς τὸν ἀνοικτὸν λογαριασμὸν τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης 59,192,35

Τὸ δλον 256,887,35

Ἐκ τούτων πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσιν.

Ἐκ τῆς κληρονομίας Σφογγοπούλου 63,895,50

Ἐκ τῶν κληροθεισῶν ὄμολογιῶν 44,950,00 108,845,50

108,845,50 148,041,85

Αν λοιπὸν ἀφαιρέσωμεν τὸ ποσόν τοῦτο, εὐρίσκομεν περίσσευμα 148,041,85. Διπερ δὲν δύναται νὰ ἔξηγηθῇ. Εχομεν τὴν γνώμην, διὰ ἀκριβῆς ἔξελεγχος θέλει ἀποδείξει μετάζου τούτου περίσσευμα. Άλλ' ἔστωσαν καὶ 150,000 μόνον, ἔστωσαν καὶ ἔτι ὀλιγότερα. Ηδόθεν αὗται προηλθον; Καθ' ἥμας

ούδεμία ἀλλη εἰδήσης δύναται ίσως νὰ δοθῇ ἢ διὰ ἐν τῷ εἰρημένῳ ποσῷ ἐνυπάρχει πρόσθετος ἀπόδειξις ἐκ τῶν ὑστέρων, διὰ τοσαῦται καταχρήσεις ἔγινοντο κατ' ἓτος ἐν τῷ ἡμετέρῳ καθιδρύματι. Καὶ διὸς τὸ εἰρημένον ἀνεξήγητον περίσσευμα προῆλθεν, ἐν φᾶι εἰσπράξεις τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὴν γακροχρόνιον σφράγιον τοῦ ταμείου καὶ τοῦ λογιστηρίου προσέκοψαν. Πρὸς δὲ καὶ αἱ εἰσπράξεις τῆς πρυτανείας ὑμῶν ἡλαττώθησαν κατά τι διὰ καταχρήσεων κατὰ τὰς διλγαῖς ἡμέρας, καθ' ἃς διετέλει ἐν τακτικῇ ἐπιρρεσίᾳ ὁ πρότην ταμίας. Λί καταχρήσεις γάλιστα αὐταὶ ἦσαν αἱ θρασύταται, εἴτε διότι ὁ καταχραστὴς διπλέγαι ἔγινετο τολμηρότερος εἴτε καὶ διότι τὸ θεωρητικὸν ὑμῶν ἐπιτίθεντα παρεῖχε μείζονα ἀσφάλειαν, διὰ πρακτικῶν γνώσεων στερεύμενοι ἀπεβαίνομεν δὲν ἀκίνδυνοι. Εἰς τὸ εἰρημένον πεγίσσευμα δὲν προσεθέμεθα καὶ τὰ χρήματα, διὰ δ. κ. Λίσσοπος κατέχει ἐκ τῆς προσωρινῆς αὐτοῦ διαχειρίσεως.

Ἡ τιμωρία διὸς τοῦ κατηγορούμένου, πᾶς εὐχόμεθα νὰ ἔναι ὡς οἶν τε ἡπία, δὲν ἀρκεῖ πρὸς περιφρούρησιν τῆς Πανεπιστημιακῆς περιουσίας, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλα μέσα προνοοπτικά. Διὰ τοῦτο προετείναμεν τὴν Συγκλήτῳ καὶ εὐχαριστοῦμεν ταῦτην, διὰ ἀπεδέξατο τὴν πρότασιν ὑμῶν, ἵνα διορισθῇ ἔφορος τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου ἔχων καθήκοντα ἀνάλογα πρὸς τὰ τοῦ δημοσίου ἔφορου. Οὗτος θέλει διατηρεῖ τὰ βιβλία τῶν κτημάτων, τῶν συλλογῶν, τῶν ἐνοικίων, τῶν τόκων καὶ τῶν τοιούτων καὶ θέλει ἔφορος ὑπὸ ἴδιαν αὐτοῦ εέθεντη διπλεκτὸς τὴν διαχειρίσιν τοῦ ταγίου καὶ τοῦ λογιστοῦ. Οἱ αὐτὸς θέλει χρησιμεύει καὶ ὡς γραμματεὺς τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπείας, ἵνα ἰδρυσιν ἡ Ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος. Αὕτη συγκειμένη ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὡν ἑκαστον μέλος πλὴν τῆς τιμῆς θέλει λαμβάνει ὡς ἀμοιβὴν τῶν πόνων αὐτοῦ ἐκατὸν δραχμὰς κατὰ μῆνα, θέλει ἐποπτεύει μετὰ τοῦ πρυτάνεως τὴν διλην περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου. Οἱ ἔφοροι, διστις διακρινόμενοις διὰ τὰς λογιστικὰς γνώσεις καὶ τὴν τιμιότητα θέλει λαμβάνει τετρακοσίας δραχμὰς κατὰ μῆνα, καὶ τὰ μέλα τῆς οικονομικῆς ἐπιρρεσίας θέλουσι διωρίζεσθαι ἐπὶ τριετεῖ. Οπ-

τεῖα. Οὕτω συγκράπονται ὁ θεσμὸς τῆς πρυτανείας, πᾶς μονοετής οἶσα ἔχει μὲν τὴν δρεπήν, διὰ κατ' ἓτος εἰσάγει νέας ἰδέας, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐποπτείαν τῆς περιουσίας ἔξηλέγχην ἀνεπιφοκής. Τὰς ὑπηρεσίας ταύτας ἥδινατο τὶς διά τινος παραδολῆς νὰ αἰσθητοποιήσῃ ὡς ἔξης. 'Ο μὲν ταμίας καὶ ὁ λογιστὴς εἶναι οἱ ἔργαται τοῦ οἰκονομικοῦ οἰκοδομήματος, ὁ δὲ ἔφορος εἶναι, οὗτος εἰπεῖν, ὁ δρχιτέκτων καὶ ἡ τριμελὴς τῶν καθηγητῶν ἐπιτροπεία ἐκπροσωπεῖ τὸν οἰκοδεσπότην.

Ἐν τέλει ὡς προληπτικοῦ τῶν καταχρήσεων μέτρου μηνυμονεύομεν, διὰ, ἐπειδὴ πολλαὶ οἰκίαι τοῦ Πανεπιστημίου εἶχον ἐνοικιασθῆ ἐπὶ μικρῷ ἐνοικίῳ, ἐκηρύξαμεν πλειστηριασμὸν διένσφραγιστων δελτίων καὶ δοτῶς διὰ τοῦ τρόπου τούτου καὶ τὸ Πανεπιστήμιον φιελῆσαμεν καὶ ἀπεκρούσαμεν τὰς διαβολάς, αἵτις συνάθιστα ἀκολουθοῦσι ταῖς μυστικαῖς συμβάσεσιν. Εὐχόμεθα δ', ὅπως τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἐνοικιασθεως ἀκολουθήσωσι καὶ οἱ διάδοχοι ὑμῶν.

Οὕτως ἐμεριμνήσαμεν, ὅπως οὐ μόνον τοὺς σφετεριστὰς τῆς Πανεπιστημιακῆς περιουσίας παραδέσσωμεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ μέτρα λάβωμεν, ἵνα μὴ τοιαῦται πράξεις ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ καθιδρύματι ἐπιναλλάγθωσι. Διὰ τοιούτων ἐνεργειῶν ἀνεῳρθῶθη ἡ καταπεσοῦσα ὑπόληψις τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. Καταχρήσεις ἐν παντὶ λαῷ συγβούνουσιν, ἀλλὰ διεφθαρμένος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐκεῖνος, διστις ἔχει τὸ ήδικὸν στένος, ὅπως πατέξῃ τοὺς σφετεριστάς. Πρὸ διλίγον αέτος ὁ γαυμῆδος τοῦ προέδρου τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας ἐδείχθη, διὰ δὲν ἦτο χρημάτων κρείσσον καὶ διὰ ἐνείχετο ἐν σφετερισμῷ δημοσίων χρημάτων. Ἀλλὰ τὸ μέγα Γαλλικὸν ἔθνος ἔσχε τὸ θάρρος, ὅπως τιμωρήσῃ τὸν σφετερισμόν. Τίς ἐν τῷ πράξει ταύτῃ δὲν ἐγκλέπει λαὸν δξιὸν σεβασμοῦ;

Ἐν τοῖς εἰρημένοις ἔγένετο δῆλον διὰ βραχέων, διὰ κατὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἡμετέρων δυνάμεων ἐπειράθημεν, ὅπως ἐδραιώσωμεν τὴν τάξιν ἐν τῷ διοικίσσει καὶ τοῖς οἰκονομικοῖς τοῦ ἀνωτάτου τοῦ ἔθνους ἐκπαιδευτηρίου. Ηποιώθαμεν δ', διὰ διπλοχούς ὑμῶν, διστις ἐμφορεῖται ἀκριβήνος

ζήλου, θέλει έπιτελέσει, δια τον μέντον ανεπάρκεια του χρόνου κατέστησεν ήμιν διδένατον. Τούτο εύχρηστα ἐκ μέσης καιρούς· διότι Πανεπιστήμιον συνετώς διοικούμενον, ἐντίμως τὰ ιερὰ τῶν μοιδήμων εὐεργεστῶν χρήματα διαχειριζόμενον καὶ τοῖς στρατιώταις τῆς ἐπιστῆμπς ἀφειδῶς τὰ ἔθοδια παρέχον εἶναι ή δινάμει εύνοιαν μέντον Ἑλλάς, εἶναι τὸ πυρόπλασμα, καθ' οὓς θέλει χαραχθῆ ἡ εὐειδῆς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος μορφή, ήν μόνον κατ' ὄναρ εἴδον οἱ αἰδνες τῆς δουλεσύνης καὶ ὑπὲρ οὓς ἀγλαὰ μνηστρα προσήνεγκον οἱ πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας καὶ οἱ τοῦ ζήνοντος ἐλευθερωταί.

ΑΡΧΑΙ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΟΝ ΣΤΟΣ

1890-1891

© 2006-2010 ΕΚΠΑ